

HAK-İŞ KONFEDERASYONU 13. OLAĞAN GENEL KURUL KARARLARI

HAK-İŞ Konfederasyonu, Türkiye’de çalışma hayatı başta olmak üzere ulusal ve uluslararası alandaki konu ve sorunları bilimsel olarak inceleyen, analiz eden, çözümler ve politikalar üreten kapsamlı bir sendikal anlayışa sahiptir.

HAK-İŞ; adil gelir dağılımı ve refah toplumu, güçlü sosyal güvenlik sistemi, sosyal koruma, sosyal içerme, katılımcı sosyal diyalog, daha fazla demokrasi ve sivil anayasa, siyasi ve ekonomik istikrarın sürdürülmesi, insan odaklı sosyal politika, insan onuruna yaraşır düzgün işlerin artması, istihdamın artması, işsizliğin azalması, güçlü birey, güçlü toplum, daha fazla sendikal hak, özgürlük ve örgütlülük talepleri için mücadele vermektedir.

HAK-İŞ, Sendikal Yaklaşımı, Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi, Sendikal Hareket ve Çalışma Hayatına Yaklaşımı, Türkiye’nin Demokratik, Sosyal, Ekonomik ve Siyasi Gelişimine Yönelik Yaklaşımı, Küresel Sendikal Bakış Açısı ve Dış Politika Konularına İlişkin Yaklaşımı ana başlıkları altında toplam 68 konu başlığındaki kararlarda yaklaşım ve politikalarını kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda her türlü yenilikçi yaklaşım, model ve açılımları desteklemiş, hayata geçirilmesi için öncü olmuş, aktif rol almış ve bundan sonra da almaya devam edecektir.

HAK-İŞ Konfederasyonu'nun 22-23-24 Ekim 2015 tarihlerinde yapılan 13. Olağan Genel Kurulu'nda alınan kararlar, HAK-İŞ'in vizyonunu ve 2015-2019 yol haritasını ortaya koymaktadır.

KARARLAR GENEL ÇERÇEVESİ

A. HAK-İŞ’İN SENDİKAL YAKLAŞIMI

1. HAK-İŞ SENDİKAL HAYATTA İNSAN VE EMEK MERKEZLİ ETKİN VE DİNAMİK BİR İŞÇİ HAREKETİDİR.
2. SENDİKAL HAREKETTE ERDEMLİ SENDİKACILIĞIN ESASINI OLUŞTURAN KÖKLÜ BİR YENİLENMEYE İHTİYAÇ VARDIR.
3. HAK-İŞ, ŞEFFAF VE GÜVENİLİR BİR SENDİKAL HAREKETİN İNŞASI İÇİN GAYRET SARF EDECEKTİR.
4. HAK-İŞ NİCEL OLARAK BÜYÜMEYE, NİTEL OLARAK GÜÇLENMEYE DEVAM EDECEKTİR.

5. SENDİKAL EĞİTİMİN ODAK NOKTASI YETERLİLİKLERE DAYALI OLARAK GELİŞTİRİLECEKTİR.
6. TÜRKİYE YETERLİLİK ÇERÇEVESİNİN HAZIRLIK ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ETKİNLİĞİNİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ GELİŞTİRECEK ADIMLAR ATMAYA DEVAM EDİLMELİDİR.
7. HAK-İŞ SENDİKAL HAYATI BİLİMSEL BİR TEMELE KAVUŞTURMAK AMACIYLA, SENDİKA OKULU KURULMASI YÖNÜNDE GEREKLİ ADIMLARI ATACAKTIR.
8. HAK-İŞ, PROJE BAZLI ÇALIŞMA KÜLTÜRÜNÜ YAYGINLAŞTIRACAKTIR.
9. HAK-İŞ İLETİŞİM STRATEJİSİNİ BİREYSEL VE KURUMSAL BAZDA GÜÇLENDİRMEYE DEVAM EDECEKTİR.
10. HAK-İŞ KURUMSAL BASILI YAYIN FAALİYETLERİNİ ARTTIRACAKTIR.

B. HAK-İŞ'İN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

11. HAK-İŞ İL TEMSİLCİLİKLERİ, KURUMSAL KAPASİTELERİ GÜÇLENDİRİLEREK FAALİYETLERİNE DEVAM EDECEKTİR.
12. HAK-İŞ YURTDIŞI BÖLGE BAŞKANLIKLARININ VE TEMSİLCİLİKLERİNİN OLUŞTURULMASINI HEDEFLER.
13. HAK-İŞ, KOMİTELERİNİ YAPISAL OLARAK GÜÇLENDİREREK FAALİYETLERİNİ ARTTIRACAKTIR.
14. HAK-İŞ KADIN KOMİTESİ ÇALIŞMALARINI HER ALANA, HER BÖLGEYE VE HER SEKTÖRE YAYARAK ARTAN BİR ETKİNLİKLE SÜRDÜRECEKTİR.
15. GENÇLİK KOMİTESİ ÇALIŞMALARI ÖNCELİKLİ FAALİYET ALANI HALİNE GETİRİLECEKTİR.
16. HAK-İŞ ENGELLİLER KOMİTESİ ÇALIŞMALARINA İVME KAZANDIRACAKTIR.
17. HAK-İŞ KÜLTÜR-SANAT KOMİTESİ ÇALIŞMALARINI ARTTIRACAKTIR.
18. HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KOMİTESİNİN ÇALIŞMALARINI GÜÇLENDİRECEKTİR.
19. KONFEDERASYONUMUZUN İSMİNİN ÖNÜNE "TÜRKİYE" KELİMESİNİN EKLENMESİ İÇİN ÇALIŞMA YAPILACAKTIR.

C. HAK-İŞ'İN SENDİKAL HAREKET VE ÇALIŞMA HAYATINA YAKLAŞIMI

20. SENDİKAL MEVZUATIN EKSİKLİKLERİ GİDERİLEREK GÜÇLENDİRİLMESİ SAĞLANMALIDIR.
21. İŞ MEVZUATI, İŞGÜCÜ PİYASASININ DEĞİŞEN ŞARTLARINA GÖRE BÜTÜNSEL BİR YAKLAŞIMLA REVİZE EDİLMELİDİR.

22. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ (İSG) MEVZUATI GELİŞTİRİLMELİ, ETKİN BİR ŞEKİLDE UYGULANMALI VE DENETLENMELİDİR.
23. SOSYAL DİYALOG MEKANİZMALARI DAHA ETKİN BİR İŞLEYİŞE KAVUŞTURULMALIDIR.
24. ANAYASAL BİR KURUM OLAN EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY AKTİF HALE GETİRİLMELİDİR.
25. SEKTÖREL SOSYAL DİYALOG KOMİTELERİ KURULMALIDIR.
26. KALKINMA AJANSLARININ YÖNETİM ORGANLARINDA SENDİKAL TEMSİL SAĞLANMALIDIR.
27. KAYITDIŞI İSTİHDAM VE EKONOMİ SORUNU İLE MÜCADELE ETKİN BİR ŞEKİLDE SÜRDÜRÜLMELİDİR.
28. GÜÇLÜ, UYGULANABİLİR VE KATILIMCI ULUSAL İSTİHDAM STRATEJİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ İHTİYACI DEVAM ETMEKTEDİR.
29. KIDEM TAZMİNATI HAKKI KORUNARAK YENİ GÜVENCELERLE GELİŞTİRİLMELİDİR.
30. ASGARİ ÜCRET SOSYO-EKONOMİK KRİTERLERE UYGUN OLARAK YENİ BİR YAKLAŞIMLA BELİRLENMELİDİR.
31. SOSYAL KORUMA SİSTEMİ GÜÇLENDİRİLMELİDİR.
32. DÜZENLİ ASGARİ GELİR YARDIMI SİSTEMİ KURULMALIDIR.
33. İŞSİZLİK SİGORTASINDAN YARARLANMA KOŞULLARI İYİLEŞTİRİLMELİ VE AMACI DIŞINDA KULLANILMASI ENGELLENMELİDİR.
34. MESLEKİ EĞİTİM VE HAYAT BOYU ÖĞRENME FONU OLUŞTURULMALIDIR.
35. GÜVENCELİ ESNEKLİK İNSANA YAKIŞIR İŞ ÇERÇEVESİNDE ELE ALINMALIDIR.
36. MEVSİMLİK, GEÇİCİ VE KAMPANYA İŞÇİLİK SORUNU ÇÖZÜLMELİDİR.
37. TAŞERONLAŞMA SORUNU ÇÖZÜLMELİDİR
38. SENDİKALI TAŞERON ÇALIŞANLAR İÇİN ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ HAYATA GEÇİRİLMELİDİR.
39. EMEKLİLİK SİSTEMİNDEKİ EKSİKLİKLERİN VE HAKSIZLIKLARIN GİDERİLMESİ İÇİN ACİLEN GEREKLİ ADIMLAR ATILMALIDIR.
40. ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK GERÇEKÇİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR POLİTİKALAR VE EYLEM PLANI HAYATA GEÇİRİLMELİDİR.
41. GENÇLİĞİ DESTEKLEYİCİ VE KUCAKLAYICI SOSYAL POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMELİDİR.

42. SAĞLIK POLİTİKALARI GÜÇLENDİRİLMELİDİR.
43. İŞYERLERİNDE PSİKOLOJİK TACİZ (MOBBİNG)'E KARŞI ÖNLEMLER ARTTIRILMALIDIR.
44. ÇOCUK İŞÇİLİĞİ İLE MÜCADELEDE YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR İSTİKRARLI BİR ŞEKİLDE DEVAM ETTİRİLMELİDİR
45. GÖÇE ZORLAYAN VE GÖÇÜ BESLEYEN SOSYO-EKONOMİK-POLİTİK SORUNLARLA MÜCADELEDE SİVİL VE TOPLUMSAL İŞBİRLİĞİ OLUŞTURULMALIDIR.
46. SİĞİNMACILAR İÇİN UYGULANABİLİR, SÜRDÜRÜLEBİLİR ULUSAL VE ULUSLARARASI POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMELİDİR.

D. HAK-İŞ'İN, TÜRKİYE'NİN DEMOKRATİK, SOSYAL, EKONOMİK VE SİYASİ GELİŞİMİNE YÖNELİK YAKLAŞIMLARI

47. SOSYAL TARAFLAR VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İLE İLİŞKİLER GELİŞTİRİLMEMEYE DEVAM EDECEKTİR.
48. HAK-İŞ, TÜRKİYE'NİN İHTİYAÇ DUYDUĞU YENİ VE SİVİL ANAYASA İÇİN TÜM KESİMLERİ SORUMLULUK ALMAYA VE GAYRET İÇİNDE OLMAYA DAVET EDER.
49. İNSAN VE EMEK MERKEZLİ BİR "TÜRKİYE SOSYAL MODELİ" GELİŞTİRİLMELİDİR.
50. KARDEŞLİĞİ, BARIŞI VE BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜNÜ GÜÇLENDİRECEK DEMOKRATİK SÜREÇLERİN SAĞLANMASINA KATKI VERİLECEKTİR.
51. TERÖRÜ BESLEYEN SOSYO-EKONOMİK SORUNLARLA MÜCADELEDE TÜRKİYE'NİN ENTELEKTÜEL KAPASİTESİ İLE SİVİL VE TOPLUMSAL DESTEKTEN YARARLANILMALIDIR.
52. GÜÇLÜ TOPLUM İÇİN AİLE YAPISI DESTEKLENMELİDİR.
53. KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETİN SON BULMASI İÇİN YENİ VE KARARLI ADIMLAR ATILMALIDIR.
54. KADIN-ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI İÇİN GEREKEN ADIMLAR ATILMALIDIR.
55. TOPLUMSAL ÇEVRE BİLİNCİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI, EKOLOJİK DENGENİN KORUNMASI İÇİN ETKİN POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMELİDİR.
56. GELECEĞİMİZİ TEHDİT EDEN ARAZİ BOZULUMU VE ÇÖLLEŞMEYLE ETKİN MÜCADELE EDİLMELİDİR.
57. SU VE SANİTASYON KONUSUNDA BİR BİLİNÇ GELİŞTİRİLMELİDİR.
58. HAK-İŞ, GIDA HAKKINI EN TEMEL İNSAN HAKLARINDAN BİRİ OLARAK GÖRÜR.
59. YERLİ KAYNAKLARI ETKİN ŞEKİLDE KULLANMAYI ÖNGÖREN KAPSAMLI BİR ENERJİ POLİTİKASINA İHTİYAÇ VARDIR.

E. HAK-İŞ'İN KÜRESEL SENDİKAL BAKIŞ AÇISI

60. HAK-İŞ, ULUSAL, BÖLGESEL VE KÜRESEL SENDİKAL HAYATTA ÖZGÜN VE DİNAMİK BİR İŞÇİ HAREKETİDİR.
61. HAK-İŞ, ULUSAL VE KÜRESEL SENDİKAL HAREKETLE DAYANIŞMA VE İŞBİRLİĞİNİ ARTTIRARAK ÇALIŞMALARINI DEVAM ETTİRECEKTİR.
62. HAK-İŞ L20 2015 BAŞTA OLMAK ÜZERE ULUSLARARASI KURULUŞ VE SÜREÇLER DOĞRULTUSUNDA HER TÜRLÜ ULUSAL VE KÜRESEL EMEK ÖRGÜTLERİ İLE BİRLİKTE ÇALIŞMALARINI ARTTIRARAK DEVAM ETTİRECEKTİR.
63. HAK-İŞ, ULUSAL VE ULUSLARARASI ARENADA MAĞDUR VE MAZLUMLARIN YANINDA OLACAKTIR.

F. HAK-İŞ'İN DIŞ POLİTİKA KONULARINA İLİŞKİN YAKLAŞIMI

64. TÜRKİYE, DIŞ POLİTİKADA GÜVENİLİR, SAĞDUYULU VE ETKİN YAKLAŞIMINI SÜRDÜRMELİDİR.
65. KKTC'NİN BÜTÜNLÜĞÜNÜ VE GÜVENLİĞİNİ TEMİNAT ALTINA ALMAYAN HİÇBİR ÇÖZÜM KABUL EDİLEMEZ.
66. AVRUPA BİRLİĞİ'NE ÜYELİK SÜRECİNİN SAHIPLENİLMESİ DOĞRULTUSUNDA KARARLI ADIMLAR ATILMALIDIR.
67. BAŞTA 19. FASIL OLMAK ÜZERE TÜM FASILLARIN GECİKMEDEN MÜZAKEREYE AÇILMASI İÇİN GEREKLİ ADIMLAR ATILMALIDIR.
68. İSLAM ÜLKELERİ VE TÜRK CUMHURİYETLERİ İLE OLAN İLİŞKİLER YENİ DIŞ POLİTİKA DİNAMİKLERİNE UYGUN BİR ŞEKİLDE GELİŞTİRİLMELİDİR.

A. HAK-İŞ'İN SENDİKAL YAKLAŞIMI

HAK-İŞ, Sendikal Yaklaşımını 10 başlık ile tanımlamaktadır:

1. HAK-İŞ SENDİKAL HAYATTA İNSAN VE EMEK MERKEZLİ ETKİN VE DİNAMİK BİR İŞÇİ HAREKETİDİR.

HAK-İŞ sendikal mücadelesiyle birlikte, insan, emek, demokrasi eksenli düşüncesinden, kararlı ve sorumlu sendikacılık anlayışından sapmamayı ilke edinmiştir.

HAK-İŞ, ilkeleriyle işçi hareketinin “**güçlü, farklı ve özgün**” sesi olmak, sendikal harekete yeni ve dinamik bir soluk getirmek, sivil ve demokratik bir kitle örgütü olmanın farkında, değişime açık, akıllı ve bilgiyi, duygu ve sezgiyi doğru kullanan yenilikçi bir anlayışın öncüsü olmak iddiasındadır.

HAK-İŞ, “uzlaşma”, “menfaat paralelliği”, sivil toplum örgütlerinin birlikte “ortak girişim grupları” kurması gereği, demokrasinin sivil inisiyatiflerin artmasıyla güçleneceğine olan inancını yineler.

HAK-İŞ, slogancılığı, şablonculuğu, konjonktüre göre pozisyon oluşturma kolaycılığını, köhnemiş alışkanlıkları ve ezberleri her fırsatta sorgulamaya ve gerektiğinde cesaretle reddetmeye özen gösterdiğinin altını çizer.

HAK-İŞ, çalışma hayatının her alanında yeni modeller ve yeni politikalar üretme çabasıdır. Sosyal model, sosyal diyalog, sosyal sorumluluk, istihdam, üretim, verimlilik, rekabet, örgütlülük, endüstriyel demokrasi, yeterlilik, hayat boyu öğrenme gibi kavramları ön yargılardan uzak, içselleştirerek ve içini doldurarak kullanmaya özen göstermektedir.

2. SENDİKAL HAREKETTE ERDEMLİ SENDİKACILIĞIN ESASINI OLUŞTURAN KÖKLÜ BİR YENİLENMEYE İHTİYAÇ VARDIR.

HAK-İŞ, siyasal, ekonomik, kültürel, toplumsal ve sosyal alanda değişim rüzgârları estiren, dünyayı algılayış biçimlerini derinden etkileyen ve yeniden şekillendiren “**Küreselleşme Olgusu**”nun hala evrimini sürdürdüğüne ve yeni olgular ürettiğine dikkat çeker ve ulusal ve uluslar üstü toplumsal yapıların bütününde etkili olan ve birçok kuram ve kurumu devre dışı bırakan bu süreçten sendikal hareketin de etkilendiğine vurgu yapar.

Bu bağlamda HAK-İŞ, ülkemiz sendikal hareketinin bu süreci iyi okuması, sürece uyum sağlaması ve yeni şartlara göre hızlı hareket etmesi gerektiğinin altını çizer.

HAK-İŞ, yaşanan bu değişim sürecinde ülkemizde sendikal hareketin yeni roller üstlenen, yeni kalıplar ve yeni çözümler üreten, sorunların çözümüne yönelik model

önerileri ortaya koyan yeni yaklaşımlar üreten mekanizma olma hüviyetlerini güçlendirecek yeniden bir yapılanma içerisine girmesi gereğine inanır.

HAK-İŞ, "**Erdemli Sendikacılık**"a ihtiyaç olduğunun altını çizer.

HAK-İŞ, yenilenmenin adı olan Erdemli Sendikacılığı sendikal hareketin silkinmesi ve baştan sona yenilenmesi, yeniden doğması, kurumsal yapılarını değiştirip dönüştürmesi, sendikal hareketin doğal görevleri olan örgütlenme, TİS ve grevin ötesinde, sosyal hayata ve ekonomik hayata dair vizyonunu, misyonunu ve hareket alanını genişleterek sorumluluk alması olarak tanımlar.

HAK-İŞ bu sorumluluğun çerçevesini, sendikaların sosyal hakların geliştirilmesinden, gelir adaletsizliği sorunun çözümlenmesine, sosyal koruma sistemlerinin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasından, vergi adaletinin sağlanmasına, kamu hizmetlerinin kalitesinin ve yaygınlığının artırılmasından, demokratik hak ve özgürlükler talep ederek bunların arkasında durmaya, işsizlik, yolsuzluk ve yoksullukla mücadelede öneri ve politika geliştirmekten, çevre ve sokakta çalışan çocuk soruna, gençlerin ve kadınların sorunlarının çözümünden mesleki eğitime kadar geniş bir alanda faaliyet göstermeleri olarak belirler.

HAK-İŞ tanımını yaptığı ve öteden beri Sendikal Rönesans olarak adlandırıldığı, "**Sendikal Yenilenme**" ve "**Erdemli Sendikacılık**" anlayışının gereğini yerine getirir.

HAK-İŞ geleceğe yönelik öngörülerde bulunarak ortak politikalar oluşturmakta, sendikal bürokrasiden çok demokratik mekanizmaları çalıştıracak eylemler içerisine yer almakta, sendika-üye ilişkisini kuvvetlendiren mekanizmalara işlerlik kazandırmakta, sendika-sivil toplum örgütleri ve kamuoyu ilişkisini yeniden değerlendirmektedir.

HAK-İŞ önümüzdeki dönemde de sendikal yenilenmenin gereğini yerine getirerek sendikal hareketin gelişmesine ve güçlenmesine katkı sağlayacağını, ülkemizdeki bütün bireylerin sosyo-ekonomik statüsünü ve refah düzeyini daha ileriye taşımak için çalışmalarına devam edeceğini teyit eder.

3. HAK-İŞ, ŞEFFAF VE GÜVENİLİR BİR SENDİKAL HAREKETİN İNŞASI İÇİN GAYRET SARF EDECEKTİR.

HAK-İŞ, çalışma hayatında sosyal diyalog yoluyla her alanda proje bazlı çözümler üretmektedir.

HAK-İŞ, çalışma mevzuatı, sosyal model, ekonomik model, istihdam stratejisi gibi alanların her birinde öncü bir rol üstlenmekte, politika geliştirmekte, eylem planları oluşturup şeffaf, güvenilir ve erdemli bir sendikal hareketin inşası için tüm bu politikaları ve çalışmaları hayata geçirmektedir. HAK-İŞ, bilgi sendikacılığı, hizmet sendikacılığı gibi yeni sendikal anlayışlara vurgu yapmaktadır.

Çalışmalarında bireylerin ve toplumumuzun güçlenmesine katkı sağladığına inanan HAK-İŞ, önümüzdeki dönemde de yeni ve özgün çalışmaları hayata geçirme konusunda büyük bir heyecan ve istek içerisindedir. Hizmetlerini yeni süreç ve

gelişmelere göre şekillendirme ve çeşitlendirme kabiliyetine ve dinamizmine sahip olan HAK-İŞ, vizyonu ve ilkeleri doğrultusunda büyüyen ve güçlenen teşkilatıyla birlikte çalışmalarına aktif şekilde devam edeceğini teyit eder.

4. HAK-İŞ NİCEL OLARAK BÜYÜMEYE, NİTEL OLARAK GÜÇLENMEYE DEVAM EDECEKTİR.

HAK-İŞ örgütlenmeyi; kayıt dışılığın önlenmesi, düzgün iş, adil gelir dağılımı gibi sosyal amaçlarla bütün çalışanları kucaklamak ve onlara hizmet olarak da değerlendirmektedir.

HAK-İŞ sendikal harekette yaşanan bu süreçte İş Kanunu'nda öngörülen 20 iş kolunun tamamında sendikal örgütlenmesini tamamlamış, üye sayısını artırarak büyük ve güçlü bir işçi konfederasyon haline gelmiştir.

HAK-İŞ, tamamen kendi gücüne güvenerek ve tabandan gelen talep üzerine örgütlenme çalışmalarını arttırarak devam ettirmektedir. Bu amaçla HAK-İŞ, örgütlenme açısından yeni stratejiler geliştirmeyi önemsemektedir.

HAK-İŞ, 13. Olağan Genel Kurulunu örgütlenme açısından yeni bir milat kabul etmektedir.

HAK-İŞ, yeni faaliyet döneminde örgütlenme çalışmalarını yaygın ve etkin bir şekilde devam ettirerek, nicel olarak büyümeyi; kurumsal kapasitesi ve politikaları açısından nitel olarak güçlenmeyi hedeflemektedir.

5. SENDİKAL EĞİTİMİN ODAK NOKTASI YETERLİLİKLERE DAYALI OLARAK GELİŞTİRİLECEKTİR

HAK-İŞ sürdürülebilir, atak ve etkin sendikacılığın gereği ve önemli bir ihtiyacı olarak eğitimlerde yeterliliğin altını çizmektedir. Çünkü HAK-İŞ, ülkenin uzun vadeli ekonomik kalkınma potansiyelini belirleyen en önemli zenginliğinin iyi eğitilmiş insan kaynağı olduğuna inanmaktadır.

HAK-İŞ sendikal politikasının merkezinde yer alan "mesleki eğitim" ve "hayat boyu öğrenme" anlayışı çerçevesinde gerçekleştirilen eğitimlerle becerilerin ve yeterliliklerin artırılmasını sendikal örgütlülüğü güçlendirecek bir unsur olarak görmektedir.

HAK-İŞ bu çerçevede; mesleki eğitim, meslek standartları, mesleki yeterlilikler, sınav ve belgelendirme merkezleri, çalışma hayatına yönelik yasal düzenlemelerdeki güncel gelişmeler, gençlerin, kadınların ve engellilerin çalışma hayatına ilişkin sorunları, kadın dostu işyerleri, sosyal güvenlik, iş sağlığı ve güvenliği, sosyal diyalog ve sosyal diyalog mekanizmaları, kurumsal temsil ve etkili iletişim teknikleri gibi konularda eğitim çalışmalarını arttırarak devam ettirmektedir. HAK-İŞ, yurdun pek çok ilinde gerçekleştirdiği eğitim çalışmalarını yaygınlaştırarak arttıracaktır.

HAK-İŞ gerçekleştirdiği eğitim ve proje faaliyetleri ile kurumsal kapasitesini güçlendirmiş, sorun alanlarına ilişkin teşkilatında farkındalık artışı ve bilinçlendirme sağlamış, kurumsal aidiyeti ve temsil gücünü geliştirmiştir.

HAK-İŞ meslek standartları ve ulusal yeterlilikler hazırlamış ve bir Sınav ve Belgelendirme Merkezi kurmayı başararak, mesleki eğitim ve belgelendirme konularında kurumsal altyapısını ve çalışmalarını sürdürmeye devam edecektir.

6. TÜRKİYE YETERLİLİK ÇERÇEVESİNİN HAZIRLIK ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ETKİNLİĞİNİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ GELİŞTİRECEK ADIMLAR ATMAYA DEVAM EDİLMELİDİR.

HAK-İŞ, ülkemizde Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine (AYÇ) uygun Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin (TYÇ) oluşturulması, sınav ve belgelendirme merkezlerinin kurulması süreçlerinden memnuniyet duyar.

HAK-İŞ, ülkemizde, eğitim ile istihdam arasında doğru ilişkiyi kurmaya, uluslararası kıyaslanabilirlik altyapısını oluşturmaya, işçilerin serbest dolaşımının sağlanmasına, nitelikli işgücüne erişimi kolaylaştırmaya, ulusal yeterliliklerin değerlendirilmesinde geçerlilik, güvenilirlik ve şeffaflığı sağlamaya katkı sağlayacak, bağımsız, şeffaf ve kalite güvencesi sağlanmış bir sistem olan Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinin oluşturulmasına yönelik atılan adımların önemine vurgu yapar.

Bu çerçevede HAK-İŞ, ulusal meslek standartlarının hazırlanması, ulusal yeterliliklerin oluşturulması, sınav ve belgelendirme merkezlerinin oluşturulması süreçlerinde aktif rol üstlenmekten memnuniyet duyar.

HAK-İŞ, 2006 yılında kurulan ve Konfederasyonumuzun yönetiminde yer aldığı Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun kurumsal yapılanmasını hızla tamamlayarak yoğun bir faaliyet dönemine girmesini, TYÇ'nin oluşturulmasına yönelik Sektör komitelerinin oluşturulmasını, ilgili kurum ve kuruluşlarla protokollerin imzalanarak ulusal meslek standartlarının ve ulusal yeterliliklerin hazırlanmasını, kurulan VOC-Test Merkezlerinin tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamındaki meslekler başta olmak üzere tüm sektörlerle yaygınlaştırılmasını ülkemiz çalışma hayatı açısından önemli bir aşama olarak değerlendirir.

HAK-İŞ, Ulusal meslek standardı, ulusal yeterlilik hazırlayan ve bünyesinde sınav ve belgelendirme merkezi olan tek işçi örgütü olarak iddiasını ortaya koymaktadır. HAK-İŞ, özelde bağlı sendikalarının üyelerinin genelde ise ülkemizdeki tüm çalışanların, uluslararası düzeyde geçerli bir belge ile çalışanların yeterliliklerinin belgelemesini sağlamaya yönelik ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlilikleri hazırlamaya, bünyesindeki sınav ve belgelendirme merkezinin kapsam genişletme çalışmalarını artırarak gerçekleştirmeye devam edecektir.

HAK-İŞ, MYK belgesi alma zorunluluğunun, ehil olmayan kurum/kuruluşlar tarafından ticari ranta dönüştürülmemesi gerektiğinin altını çizer.

HAK-İŞ, MYK, MEB, SGK ve İŞKUR kayıtlarında meslek isimlerinde ve NACE kodlarında uyumsuzluk olduğunu belirtir ve bu konularda ortak bir standardın sağlanmasına yönelik girişimlerin gerçekleştirilmesini önerir.

HAK-İŞ, 23 Nisan 2015 tarihli ve 29335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6645 sayılı Kanun kapsamında MYK belgelerinin tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamında zorunlu hale getirilmesi hususunun ülkemiz mesleki eğitim sistemi açısından çok önemli bir adım olduğunun altını çizer.

Ayrıca HAK-İŞ, 25 Mayıs 2015 tarihli ve 29366 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2015/1 sıra nolu "MYK Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklere İlişkin Tebliğ" ile tehlikeli ve çok tehlikeli işler kapsamındaki 40 meslekte MYK belgelerinin zorunlu hale getirilmesini ve sınav ücretlerinin işsizlik fonundan karşılanmasını; hem çalışanların niteliğini hem de iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştıracağını düşünür ve bu süreçlerle ilgili çalışmalar yapmayı görev olarak kabul eder.

6645 sayılı kanun gereği tebliğle belirtilen 40 meslekte belgelendirme süresinin 26 Mayıs 2016 tarihine kadar tamamlanabilmesi mümkün görülmemektedir. Bunun sebebi, işletmeler ve çalışanların yeterince bilgilendirilmemesi, mesleki ve genel düzeylerinin yetersiz olması, mesleki yeterlilik sınavlarının uzun zaman almasıdır. Buna karşın HAK-İŞ, belgelendirme zorunluluğu tarihinin 6 ay ya da 1 yıl ötelenmesi gerektiğini, uygulanan sürenin işletmelerin belgelendirme hazırlıklarını tamamlamaları için yeterli olmayacağını düşünür.

HAK-İŞ, çalışanların yaptıkları işle ilgili mesleki eğitimlerini ve belgelendirilmelerini, iş sağlığı ve güvenliği, çevre, kalite ve çalışanların niteliklerinin yükseltilmesi bakımından önemli bir araç olarak görür.

HAK-İŞ, Türkiye Yeterlilik Çerçevesi'nin hazırlık çalışmalarına ilişkin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini geliştirecek adımlar atılmaya devam edilmesi gerektiğini vurgular.

7. HAK-İŞ SENDİKAL HAYATI BİLİMSEL BİR TEMELE KAVUŞTURMAK AMACIYLA, SENDİKA OKULU KURULMASI YÖNÜNDE GEREKLİ ADIMLARI ATACAKTIR.

HAK-İŞ, tarihi geçmişinin her aşamasında bilimsel sendikacılığı önceleyerek, bilimsel sendikacılığın gelişimine önem vermiş bir konfederasyon olmuştur. Emek ilişkilerinin dönüşüme uğradığı günümüzde, HAK-İŞ bir taraftan sendikacılığın eylem ve hak arama yönünü tavizsiz bir şekilde yerine getirmeye çalışırken diğer taraftan da toplumsal kalkınmaya hizmet etmeyi temel ilke olarak kabul etmektedir.

HAK-İŞ sendikal hareketin dar anlamı ve dar kalıpları yerine toplumsal boyutu ve uluslararası boyutuyla iç içe değerlendirilmesinin gereğine her zaman inanmaktadır.

HAK-İŞ, ilkeli olmayı, kararlı olmayı, realist olmayı, erdemli olmayı ilkeleri ve sendikal duruşunun temel unsurları olarak belirlemekte ve bu çerçevede, ülkemizde yeni bir sendikal kültürün, yeni bir endüstriyel ilişkiler sisteminin gelişmesi için büyük bir çaba içerisinde olmaktadır.

HAK-İŞ'in 'yeni' olarak tanımladığı süreç, bilimsel ve sistematik olmayı, katılımcı-demokratik ve çoğulcu bir yapıyı, gerçeklere ve gelişmelere açık olmayı, sloganlar yerine üretmeyi ve politika oluşturmayı, teklif etmeyi ve gerçekleştirmeyi ifade etmektedir.

Bu yeni sürecin, 60 yılı aşkın tarihi bir geçmişe sahip olan ülkemiz sendikal hareketine, endüstriyel ilişkiler sistemimize ve çalışma hayatımıza tam olarak yansımaya ihtiyaç vardır.

Bunun için daha çok araştırmaya, incelemeye, sistematik düşünceye ve bilimsel çalışmaya gereksinim duyulmaktadır.

HAK-İŞ benimsediği bu kapsamda kurumsal kapasitesini güçlendirecek, sendikal örgütlenmeyi ve mücadeleyi daha ileriye taşıyacak sendikacı yetiştirmeyi sendikal okul vasıtasıyla hedeflemektedir.

8. HAK-İŞ, PROJE BAZLI ÇALIŞMA KÜLTÜRÜNÜ YAYGINLAŞTIRACAKTIR

HAK-İŞ ve bağlı sendikaları projeli çalışmayı benimsemişlerdir. Bu çalışma kültüründe tenkitle birlikte teklif, klasik anlayış yerine yenilikçi fikirler üretmek esastır. Bu çerçevede HAK-İŞ, sendikal hayatta, proje bazlı çalışma kültürünü yaygınlaştıracaktır.

HAK-İŞ proje bazlı çalışma kültürü doğrultusunda, sendikal mücadelemizle birlikte, ülkemiz çalışma hayatının bugünkü ve gelecekteki sorunlarına ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek özgün ve örnek proje çalışmaları gerçekleştirmektedir.

HAK-İŞ başarıyla uyguladığı projelerinde ortaya koyduğu katkı ve yaklaşımları artırarak geliştirmek kararlılığındadır.

HAK-İŞ yaptığı kapsamlı çalışmalarda; güçlü ortaklık, etkin işbirliği, katılımcı anlayış, birlikte çalışma gibi unsurları, işgücü piyasasının yapısı, yerel-sektörel özellikler ve ihtiyaçlar, insan odaklı bütünsel yaklaşım, iletişim stratejisi ile birleştirerek hem bir model ortaya koymakta hem de ülkemizin sorunlarının çözümüne katkı sağlayacak başarılı sonuçlara ulaşmaktadır.

9. HAK-İŞ İLETİŞİM STRATEJİSİNİ BİREYSEL VE KURUMSAL BAZDA GÜÇLENDİRMEYE DEVAM EDECEKTİR.

HAK-İŞ, sendikal hayatta iletişimin önemine inanmaktadır.

HAK-İŞ, çağımızın iletişim çağı olduğunun bilinciyle, basınla ilişkileri her zaman sıcak tutmaya çalışmaktadır. Mesajlarının başta üyelerimiz olmak üzere bütün kamuoyuna iletilmesi konusunda iletişim araçlarını aktif olarak kullanmaya çalışmaktadır.

HAK-İŞ, toplumsal taleplerin, geleneksel medya ve özellikle de sosyal medya aracılığıyla, artık sınırları aşarak çok hızlı bir şekilde yayıldığı tespitinden hareketle kitle iletişim araçlarını aktif ve etkin bir şekilde kullanmanın önemine dikkat çeker.

HAK-İŞ, üyelerimiz başta olmak üzere işçiler ve toplumun tamamına ulaşmak amacıyla, lobi ve kulis faaliyetlerinin önemine dikkat çeker. Sendikalara yönelik yürütülen algı operasyonlarına karşı iletişim araçlarını etkin kullanarak mücadele etmeyi görev sayar.

HAK-İŞ, özellikle sosyal medyanın insanların birbirleriyle dayanışma kurması ve gösteriler düzenlemesini, anında örgütlenmesini kolaylaştırıcı bir rol oynadığına dikkat çekerek, bireysel ve kurumsal kapasitenin artırılmasını bir görev sayar.

İletişim alanında daha etkin olmayı hedefleyen HAK-İŞ, yüz yüze görüşme, basın açıklaması, basın toplantısı, sosyal medya, kurumsal web sitesinin aktif kullanımı, sms programları, televizyon programları, etkinliklerin televizyonlardan canlı yayınlanması gibi araç ya da yöntemleri etkin olarak kullanmaktadır ve kullanmaya devam edecektir.

HAK-İŞ teşkilatı, iç ve dış kamuoyu ile iletişimini en iyi şekilde sürdürebilmek amacıyla, kurumsal internet sitesinin altyapısını güçlendirecek ve sosyal medya alanlarındaki hesaplarını daha etkin ve aktif bir şekilde kullanmaya devam edecektir.

HAK-İŞ kurumsal iletişim faaliyeti kapsamında, e-mail ve sms sistemlerini aktif olarak kullanmanın önemine inanmaktadır. Yasal düzenlemeler, hazırlanan tasarılar, yürütülen kampanyalar ve etkinlikler e-mail ve sms yoluyla hızlı bir şekilde teşkilata duyurulmaktadır. HAK-İŞ, daha geniş kesimlere ulaşmak amacıyla Web sitesi üzerinden HAK-İŞ Konfederasyonu Bilgilendirme Sistemini hayata geçirmiştir. HAK-İŞ, önümüzdeki dönemde Bilgilendirme Sistemini geliştirerek, sendikalarıyla ve üyeleriyle birlikte daha etkin bir şekilde kullanmayı amaçlamaktadır.

HAK-İŞ'in, yazılı ve görsel medya ve yayın araçlarını oluşturmak, sistemlerini güçlendirmek yönündeki çalışmalarını etkin bir şekilde yerine getirme yönündeki kararlılığı devam etmektedir.

10. HAK-İŞ KURUMSAL BASILI YAYIN FAALİYETLERİNİ ARTTIRACAKTIR.

HAK-İŞ, iletişimi bir kurumsal eğitim aracı olarak değerlendirmektedir. Bu amaçla süreli ve süresiz pek çok yayını üyeleri ve kamuoyu ile buluşturmaktadır.

HAK-İŞ Genel Merkez ve teşkilatının yürüttüğü çalışmalar, faaliyetler, alınan karar ve uygulamalara ilişkin haber, bildiri, broşür ve afiş dört ayda bir yayınlanan HAK-İŞ Dergisinde yer almaktadır.

HAK-İŞ, araştırma, inceleme, sistematik düşünce ve bilimsel çalışmanın önemine inanmaktadır. Bu çalışmaların çalışma hayatını daha da güçlendireceğinden hareketle HAK-İŞ, dört ayda bir bilimsel içerikli HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum dergisini yayınlamaktadır. HAK-İŞ, sendikacılık ile bilimi buluşturan HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi yayın hayatına devam edecektir.

HAK-İŞ, süreli yayınlarının yanı sıra çalışma hayatı ve ülke gündemine ilişkin araştırma, inceleme, rapor gibi yayınlarını arttırmayı hedeflemektedir.

B. HAK-İŞ'İN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

HAK-İŞ, Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesini, 9 başlık altında ortaya koymaktadır:

11. HAK-İŞ İL TEMSİLCİLİKLERİ, KURUMSAL KAPASİTELERİ GÜÇLENDİRİLEREK FAALİYETLERİNE DEVAM EDECEKTİR.

HAK-İŞ kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi konusunda il temsilciliklerinin oluşturulmasını ve aktif olarak çalıştırılmasını temel öncelik olarak kabul eder.

Bu amaçla HAK-İŞ 81 ilde il temsilciliklerinin örgütlenmesini tamamlamıştır.

HAK-İŞ, il temsilciliklerini Türkiye'ye açılan penceresi olarak görmektedir. Bundan hareketle ulusal ve uluslararası düzeyde HAK-İŞ'in sahip olduğu saygınlık ve etkinliğin il temsilcilikleri vasıtasıyla arttırılmasına katkı sağlayacağına inanır.

HAK-İŞ, il temsilciliklerinin Türkiye genelinde yürütülen bağlı sendikaların örgütlenme faaliyetlerinde aktif rol almasından duyduğu memnuniyeti ifade eder. HAK-İŞ, örgütlenme çalışmaları başta olmak üzere illerdeki sendikal faaliyetlerde il temsilciliklerini aktif şekilde sürece dahil etmeyi hedefler.

HAK-İŞ, il temsilciliklerinin kurumsal kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitim faaliyetleri yürütmeyi görev kabul eder.

HAK-İŞ ulusal ve uluslararası arenada birçok AB Kurumu, AB sivil toplum kuruluşları, uluslararası sivil toplum kuruluşları ile kurumsal ilişkiler ve ortak faaliyetlerde bulunması, ulusal düzeyde birçok endüstriyel ilişkiler mekanizmasına üye olması ve bu kurum ve kuruluşların oluşumlarına ve faaliyetlerine etkin katılımının büyük önem arz etmesi sebebiyle il temsilciliklerinin kurumsal kapasitelerinin hızla geliştirilmesinin önemine dikkat çeker.

12. HAK-İŞ YURTDIŞI BÖLGE BAŞKANLIKLARININ VE TEMSİLCİLİKLERİNİN OLUŞTURULMASINI HEDEFLER.

Uluslararası sendikal hareketin aktif ve etkin bir üyesi olan HAK-İŞ, yurt dışı bölge başkanlıkları ve temsilciliklerinin oluşturulmasını hedefler. HAK-İŞ yurt dışı bölge başkanlıkları ve temsilciliklerinin oluşturulmasını, kurumsal kapasitesinin geliştirilmesinin gereği sayar.

13. HAK-İŞ, KOMİTELERİNİ YAPISAL OLARAK GÜÇLENDİREREK FAALİYETLERİNİ ARTTIRACAKTIR.

HAK-İŞ, genel merkez ve sendikalar düzeyinde aktif olarak katılımcı anlayışla çalışmalar yürüten Kadın Komitesi, Gençlik Komitesi, Engelliler Komitesi, İş Sağlığı

ve Güvenliği Komitesi, Kültür, Sanat Komiteleri'nin kurulmalarını tamamlamayı temel bir hedef olarak ortaya koymaktadır.

Proje odaklı anlayışı benimseyen HAK-İŞ, komiteleri ile birlikte projeler üreterek çalışma hayatına yeni yaklaşımlar kazandırmayı öncelikleri arasında sayar.

HAK-İŞ, tüm ye sendikaları ile birlikte artan bir etkinlikle çalışmalarını sürdürmeye, hem ulusal hem de uluslararası arenada komiteleri bazında önemli bir aktör olarak görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye devam edecektir.

14.HAK-İŞ KADIN KOMİTESİ ÇALIŞMALARINI HER ALANA, HER BÖLGEYE VE HER SEKTÖRE YAYARAK ARTAN BİR ETKİNLİKLE SÜRDÜRECEKTİR

HAK-İŞ genelde kadınların hayatın her alanında yaşadıkları sorunlarına özelde ise kadınların çalışma hayatına girişte ve çalışma hayatında yaşadıkları sorunların çözümüne katkıda bulunmak, kadınların sendikal hayata temsil ve katılımını etkin şekilde artırmak konusundaki duyarlılık ve kararlılığının altını çizmektedir.

Bu duyarlılığın ve kararlılığın yansıması olarak HAK-İŞ ve bağlı sendikaları Kadın Komitelerinin kuruluş çalışmalarını önemli ölçüde tamamlamış, Ana Tzklerinde önemli düzenlemeler gerçekleştirmişlerdir.

HAK-İŞ geliştirdiği Kadın Stratejisi ve Eylem Planı doğrultusunda çalışmaları etkin bir şekilde arttıracaktır.

HAK-İŞ, kadın konusunda teşkilatında önemli bir farkındalık artışıını başarmakla birlikte, nicel ve nitel verilerde yaşanan iyileşmeleri daha da arttırmayı hedeflemektedir.

Bu erevede HAK-İŞ, kadın odaklı çalışmalarını somut adımlarla pekiştirmek, kadın üyelerini tabandan tavana bir hareketle başta sendikal faaliyetler olmak üzere, karar ve temsil mekanizmalarına katılımını arttırmaya yönelik teşvik edici çalışmalar yapmaya devam edecektir.

HAK-İŞ'in bu dönem yapmış olduğu Kadın Dostu İş Yerleri alışması her sektörü kapsayacak şekilde genişletilecektir.

HAK-İŞ Kadın Komitesi ile tüm bu düşünceler ışığında kadınların mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine, kadına yönelik şiddet ve mobbinge mücadeleye, başta yeleri olmak üzere kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayata katılımlarına, kadınların çalışma hayatında daha fazla yer almasına, kadınlara yönelik hak ve menfaatlerini geliştirmeye, terfi ve yükselme, çalışma saatleri, iş ve aile yaşamını uyumlaştırma, ocuk, yaşlı, engelli bakımı, doğum ve emzirme izni, sendikal üyelik ve karar alma mekanizmalarına katılım, güvencesiz esnek çalışma, düşük ücret, ulaşım, sağlıksız işyeri koşulları konularındaki temel sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarını etkinlikle sürdürmeye devam edecektir.

15.GENÇLİK KOMİTESİ ÇALIŞMALARI ÖNCELİKLİ FAALİYET ALANI HALİNE GETİRİLECEKTİR.

HAK-İŞ Konfederasyonu tüm üye sendikaları ile birlikte artan bir etkinlikle gençlik çalışmalarını sürdürme kararlılığındadır. HAK-İŞ hem ulusal hem de uluslararası arenada gençlik konusunda önemli bir aktör olarak görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyi sürdürmektedir. HAK-İŞ, gençlik çalışmalarını kapasite geliştirme yoluyla destekleme kararlılığındadır.

HAK-İŞ geliştirdiği Gençlik Stratejisi ile kurumsal kapasitesini artırarak faaliyetlerini zenginleştirecektir.

HAK-İŞ çalışmalarında gençlerin sendikalara aktif katılımını sağlamayı, gençlerin kaygılarını ve ihtiyaçlarını sendikaların kampanyalarına, eylemlerine ve politikalarına dâhil etmeyi hedeflemektedir. HAK-İŞ genç odaklı çalışmaların öncelikli faaliyet alanı haline gelmesine büyük önem atfetmektedir ve bu konuda çalışmalarını hızlandıracaktır.

16. HAK-İŞ ENGELLİLER KOMİTESİ ÇALIŞMALARINA İVME KAZANDIRACAKTIR.

HAK-İŞ Konfederasyonu tüm üye sendikaları ile birlikte artan bir etkinlikle engelli çalışmalarını sürdürme kararlılığındadır. HAK-İŞ, engelli çalışmalarını kapasite geliştirme yoluyla destekleme kararlılığındadır.

Toplumun önemli bir kesimini oluşturan engellilere yönelik HAK-İŞ, engellilerin topluma entegrasyonları ve çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunların ortadan kaldırılmasında duyarlı ve kararlıdır.

HAK-İŞ, “engelli” olarak sürdürülen yaşamın da “insanca” bir yaşam olduğu gerçeğinin altını çizer.

Engellilerin sosyal içerme politikalarının en etkin uygulanması gereken toplum kesimi olduğunu düşünen HAK-İŞ, bu konudaki çalışmalarını hız kesmeden sürdürecektir.

17. HAK-İŞ KÜLTÜR-SANAT KOMİTESİ ÇALIŞMALARINI ARTTIRACAKTIR.

HAK-İŞ; kültür ve sanatın insan ve kurumların hayatını şekillendiren, yeni ve güzel bakış açıları kazandıran önemli bir alan olduğuna inanır.

HAK-İŞ Konfederasyonu tüm üye sendikaları ile birlikte artan bir etkinlikle kültür-sanat çalışmalarını sürdürme kararlılığındadır. HAK-İŞ, “Kültür-Sanat Komiteleri” aracılığıyla kültüre, sanata sendikal bakış açısını katmayı amaçlamıştır.

HAK-İŞ, bilginin sınırları ortadan kaldırdığı, kültür ve sanatın insanlığın ortak değeri olduğu bir çağda, kültür ve sanat ile sendikal hareketin içselleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir.

HAK-İŞ her yıl gerçekleştirdiği “Emeğe Saygı” konulu kısa film yarışması ile emeğin insan için değerini ortaya koymaktadır. HAK-İŞ sanatı emekle buluşturmak ve emeğin sanata yansımalarını görmek amacıyla düzenlediği kısa film yarışmalarını geliştirerek devam ettirecektir. HAK-İŞ bunun yanı sıra kültür-sanat faaliyetlerini çeşitlendirerek devam ettirmeyi amaçlamaktadır.

18.HAK-İŞ, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KOMİTESİNİN ÇALIŞMALARINI GÜÇLENDİRECEKTİR.

HAK-İŞ, son yıllarda yaşanan başta maden kazaları olmak üzere tüm iş kollarında iş sağlığı ve güvenliğinin önemini altını çizmektedir. HAK-İŞ Konfederasyonu tüm üye sendikaları ile birlikte artan bir etkinlikle iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını sürdürme kararlılığındadır. HAK-İŞ, iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını kapasite geliştirme yoluyla destekleme kararlılığındadır.

Soma ve Ermenek'te yaşanan büyük maden kazaları, İstanbul başta olmak üzere inşaat sektöründe yaşanan büyük iş kazaları bunu bir kez daha ortaya koymuştur. Bu nedenle iş sağlığı ve güvenliği alanında sözleşme onayından daha fazlasına ihtiyaç bulunmaktadır.

HAK-İŞ, İş Sağlığı ve Güvenliği Komitesi'nin toplu iş sözleşmesi hakkının kullanılması, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin oluşturulması, sendikal faaliyetlerin artması, sonuç olarak örgütlü toplum haline gelmesi, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilincin artırılması ve kazaların önüne geçilmesi konusunda önemli bir rol oynayacağına inanmaktadır.

HAK-İŞ "Çalışanlara Yönelik Yeterlilik Odaklı İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Projesi" ile benimsenen yenilikçi yaklaşımı yaygınlaştıracaktır.

19.KONFEDERASYONUMUZUN İSMİNİN ÖNÜNE "TÜRKİYE" KELİMESİNİN EKLENMESİ İÇİN ÇALIŞMA YAPILACAKTIR.

Konfederasyonumuzun isminin önüne "Türkiye" kelimesinin eklenmesi ve bu konuda Bakanlar Kurulu nezdinde girişimde bulunulması hususundaki çalışmalarımız devam edecektir.

C. HAK-İŞ'İN SENDİKAL HAREKET VE ÇALIŞMA HAYATINA YAKLAŞIMI

HAK-İŞ, Sendikal Hareket ve Çalışma Hayatına Yaklaşımı, 27 başlık altında ortaya koymaktadır:

20. SENDİKAL MEVZUATIN EKSİKLİKLERİ GİDERİLEREK GÜÇLENDİRİLMESİ SAĞLANMALIDIR.

HAK-İŞ, 4857 sayılı İş Kanunu'nun, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun hayata geçirilmesini önemli bulmaktadır. Bu kanunlar çalışma hayatına ve sendikal harekete önemli ivmeler kazandırmıştır. HAK-İŞ sendikal mevzuatın sürekli geliştirilmesine

inanmaktadır. Bu kapsamda İş Mevzuatının ilgili kanun ve yönetmeliklerindeki eksikliklerin giderilmesini ısrarla talep etmektedir.

21.İŞ MEVZUATI, İŞGÜCÜ PİYASASININ DEĞİŞEN ŞARTLARINA GÖRE BÜTÜNSEL BİR YAKLAŞIMLA REVİZE EDİLMELİDİR.

HAK-İŞ, 4857 sayılı İş Kanununun değişen işgücü piyasası şartlarına ayak uydurmakta, yetersiz kaldığının altını çizmektedir. Kanunun uygulamadaki eksiklikleri ortaya konulmaktadır.

4857 sayılı İş Kanunu, AB Direktifleri, ILO normları, uluslararası sözleşmeler ile ülkemiz şartları ve ihtiyaçları çerçevesinde sosyal tarafların mutabakatıyla yeniden düzenlenmelidir. Bu çerçevede ülkemizin Avrupa Sosyal Şartına koyduğu çekinceleri kaldırması önemli bir adım olacaktır.

HAK-İŞ, 4857 sayılı Kanunun, asgari ücret, çalışma süreleri, denetim, iş güvencesine ve mutsuz insan yaratan, hızla çoğalan istismara açık Asıl İşveren ve Alt İşveren ilişkisini düzenleyen maddelerine ilişkin yeni bir perspektif geliştirilmesini vurgular. HAK-İŞ, haftalık çalışma süreleri ile ilgili çalışmaların yapılması gerektiğine inanır.

HAK-İŞ, İş Kanunu ile istihdam arasındaki ilişkinin doğru kurulmasını, iş güvencesi hükümlerinin kapsamının genişletilmesini, esnek çalışmaya ilişkin hükümlerinin güvence boyutunun sağlam temellere oturtulmasını, denetim zaaflarını giderecek mekanizmaların güçlendirilmesini, işe iade hükümlerinin ve çalışma sürelerinin revize edilmesini, kanuni süreleri aşan fazla çalışmanın önlenmesini, asıl işveren alt işveren ilişkisinin istismara neden olmayacak ve işçilerin sendikalarda örgütlenme ve kolektif sözleşme yapma imkânını yok etmeyecek şekilde bütünsel bir anlayışla revize edilmesini talep etmektedir.

22.İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ (İSG) MEVZUATI GELİŞTİRİLMELİ, ETKİN BİR ŞEKİLDE UYGULANMALI VE DENETLENMELİDİR.

HAK-İŞ, takip, denetim uygulama, önleme ve bilinç oluşturma alanlarında sorunlar yaşanan iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeni bir felsefeye ve kapsamlı çalışmalar yapılmasına ihtiyaç olduğunun altını çizer.

HAK-İŞ İş Sağlığı ve Güvenliği Mevzuatının geliştirilmesini, etkin bir şekilde uygulanmasını ve denetimlerinin artırılmasını talep eder.

HAK-İŞ, İş sağlığı ve güvenliği konusunun temel eğitim programlarına entegre edilmesi, özellikle risk değerlendirmesi konusunda sektör bazlı uzman, araştırma, yayın, eğitim modülü ve bilgi eksikliğinin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması, iş kazası risklerini artıran alt işverenlik ilişkisinin kurulduğu işyerlerinin sıkı denetim altında tutulması, konuyla ilgili daha etkin eğitim programları uygulanması görüşlerini yineler.

HAK-İŞ, çalışanların iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korunarak ruh ve beden bütünlüklerinin sağlanmasının işçi sağlığı ve iş güvenliğinin temel amacı olması gerektiğine, “Önce Üretim” anlayışının değiştirilerek, insana saygı temelinde “Önce Güvenlik” anlayışının benimsenmesinin önemine işaret eder ve iş sağlığı güvenliği konusunda kamunun, işverenlerin, sivil toplum kuruluşlarının işçilerin ve çalışma hayatında her kademedeki görev alanların sorumluluk üstelenmesi gerektiğine vurgu yapar.

HAK-İŞ, örgütlü olduğu işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşturulmasını asli görevi sayar.

HAK-İŞ yürütmekte olduğu "Çalışanlara Yönelik Yeterlilik Odaklı İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Projesi" ile benimsenen yenilikçi yaklaşımı her iş koluna ve her iş yerine yansıtma hedefini ortaya koyar.

23.SOSYAL DİYALOG MEKANİZMALARI DAHA ETKİN BİR İŞLEYİŞE KAVUŞTURULMALIDIR.

HAK-İŞ, ülkemizde sosyal diyalogun gerekliliği konusunda geniş bir konsensüs olmasına rağmen “sosyal kabul sorununun” hala tam manasıyla aşılmamış olduğunun altını çizmektedir.

HAK-İŞ, etkili bir sosyal diyalog ortamının oluşturulabilmesi için yaşadığımız “demokratik katılım ve temsil sorunu”nun gerek AB’nin gerekse ILO’nun standartları bakımından titizlikle ele alınması gerektiğine inanmaktadır.

Ülkemizde başta çalışma hayatını ilgilendiren konularda, özellikle hükümet-işçi-işveren taraflarının ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katıldığı ulusal ve yerel düzeyde üçlü ve çoklu yapıda sosyal diyalog mekanizmalarının mevcut olmasından memnuniyet duyan HAK-İŞ, söz konusu mekanizmaların önemli bir kısmının demokratik katılım ve temsile uygun olmayan tekeli bir anlayışla çalışmalar yapmasını önemli bir eksiklik olarak vurgulamaktadır.

HAK-İŞ, Asgari Ücret Tespit Komisyonu, SGK Yönetim Kurulu, SGK Yüksek Sağlık Kurulu, İşsizlik Sigortası Fon Yönetim Kurulu, İŞKUR Yönetim Kurulu, Vergi Konseyi, Mesleki Bilgi, Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri İşbirliği Protokolü, İşçi Ücretlerinden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Kurul, Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyon, Özürlüler Yüksek Kurulu ve Özürlüler Şurası, Ekonomi Koordinasyon Kurulu, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu, Kalkınma Ajansları, Mesleki Eğitim Kurulu, Ulusal Hayat Boyu Öğrenme Koordinasyon ve Bilgi Merkez, İl Hayat Boyu Öğrenme Koordinasyon ve Bilgi Birimleri gibi yapılarda demokratik katılım ve temsil sorununun bulunduğu altını çizmektedir.

HAK-İŞ, bildik anlayışlarla hazırlanan geçmişten gelen kanunlar, yönetmelikler gibi yasal düzenlemeler ile imzalanan protokollerin çoğulcu katılıma göre yeniden gözden geçirilmesini, bütün sosyal diyalog mekanizmalarının ve düzenlemelerin AB’nin tam katılımcılık ilkesine uygun bir anlayışla yapılmasını talep etmektedir.

24. ANAYASAL BİR KURUM OLAN EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY AKTİF HALE GETİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, Ekonomik ve Sosyal Konseyin (ESK) ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında önemli bir sosyal diyalog aracı olabilecek nitelikte görmektedir.

HAK-İŞ, Anayasal zemine kavuşan Ekonomik Sosyal Konseyin Türkiye'deki sosyal diyalogun bir aracı, bir öncüsü olma niteliğini hala elde edememiş olduğunu vurgulamaktadır.

HAK-İŞ, sosyal diyalog süreçleri içerisinde atıl durumda olan ESK'nın etkinleştirilmesini, ilgili mevzuatının ESK'nın verimli şekilde çalışmasını, düzenli toplanmasını sağlayacak şekilde değiştirilmesini, ESK'nın çalışma hayatının temel gündem maddeleri olan işsizlik, istihdam gibi konular başta olmak üzere daha etkili olmasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, ESK için hazırlanan yeni kanun taslağının hazırlanış biçimi ve içeriği bakımından endişe verici olduğunu belirtir.

HAK-İŞ sosyal diyalog ile etkin bir ESK Kanununun hazırlanmasını ve Konseyin aktif hale getirilmesini talep eder.

25. SEKTÖREL SOSYAL DİYALOG KOMİTELERİ KURULMALIDIR.

HAK-İŞ, farklı sektörlerde yaşanan ve yaşanması muhtemel sorunlara karşı ve gelişmelere yönelik olarak, taraflar arasında diyalog ve çözüm imkânlarını ortaya koyacak, etkin politikaların geliştirilmesine katkı sağlayacak sektörel diyalog komitelerinin kurulmasının gereğine vurgu yapar

HAK-İŞ, sektörel düzeyde işçi ve işveren temsilcilerinden oluşacak, her sektöre yönelik olarak ekonomik ve sosyal analizlerin yapılacağı, mevcut ve gelecekte meydana gelebilecek sorunlara çözüm önerilerinin geliştirileceği, beceri ihtiyaçlarının belirleneceği ve beceri açığının giderilmesi için eğitim programlarının oluşturulacağı Sektörel Sosyal Diyalog Komitelerinin kurulmasının çalışma hayatına ilişkin sorunların çözümünde daha hızlı mesafe alınmasına katkı sağlayacağını altını çizer.

26. KALKINMA AJANSLARININ YÖNETİM ORGANLARINDA SENDİKAL TEMSİL SAĞLANMALIDIR.

HAK-İŞ, Kalkınma Ajanslarına ilişkin 5449 sayılı Kanunda sayılan yönetim organlarında İşçi Konfederasyonu temsilcilerine demokratik katılım ve temsil ilkesi çerçevesinde yer verilmemiş olmasını önemli bir eksiklik olarak kaydetmektedir.

HAK-İŞ, Kalkınma Ajanslarının mevcut yapısının değiştirilerek, çalışma hayatına ilişkin yerel sosyal paydaşların eşit katılımının sağlanmasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, Kalkınma Ajanslarının yönetim yapısına işçi konfederasyonları temsilcilerinin katılımının sağlanmasıyla, özellikle sosyal politikaların; istihdam, işsizlik, mesleki

eğitim gibi sorunların ve çözüm önerilerinin ajansların gündemine daha çok taşınacağını vurgulamaktadır.

27.KAYITDIŞI İSTİHDAM VE EKONOMİ SORUNU İLE MÜCADELE ETKİN BİR ŞEKİLDE SÜRDÜRÜLMELİDİR

HAK-İŞ, kayıt dışı sorununun, sosyal güvenlik açıklarının kapatılmasının önünde önemli bir engel teşkil ettiğini, ekonominin reel dengelerinin oluşmasını zorlaştırdığını, haksız rekabet yarattığını ve sendikal örgütlenmenin önünde büyük bir engel olarak durduğunu vurgular.

HAK-İŞ geçmişten günümüze; kayıtdışı istihdamla mücadelede hangi önlemlerin, ne zaman ve ne Şekilde ele alınacağının ortaya konulması için kapsamlı bir stratejinin ve ona göre bir eylem planının hazırlanması, başarı için mücadelenin “**devlet politikası**” olarak benimsenmesinin gerekliliği ve mücadelenin ancak kararlı bir biçimde, toplumsal destek ve katılım sağlanarak, etkili bir işbirliği ile sürekli hale gelebileceği gibi konularda daima ısrarcı olmuştur.

HAK-İŞ kayıtdışı ile mücadele çalışmalarında daha başarılı sonuçlara ulaşılabilmesi için sosyal paydaşlarla daha fazla işbirliği yapılmasının, eşgüdümlü girişimlerde bulunulmasının gereğine işaret etmektedir.

HAK-İŞ, kayıtdışı ile mücadelede başarılı olunması için her türlü katkıyı vermeye devam edeceğini teyit eder.

28.GÜÇLÜ, UYGULANABİLİR VE KATILIMCI ULUSAL İSTİHDAM STRATEJİSİNİN GELİŞTİRİLMESİ İHTİYACI DEVAM ETMEKTEDİR.

HAK-İŞ, dünyada yaşanan gelişmeler ve deneyimler ışığında ülkemizin, etkin ve verimli işleyen bir işgücü piyasasına sahip olması için yeni öncelikler belirlemesini, bütüncül bir çalışma konseptine geçerek hedef ve eylem odaklı bir Ulusal İstihdam Stratejisinin ortaya konmasını talep etmektedir. HAK-İŞ, ileri sürülen Ulusal İstihdam Stratejisinin sosyal diyalogdan, uzlaşmadan, güncellikten uzak olduğunu vurgular. Bu açıdan HAK-İŞ, Ulusal İstihdam Stratejisinin sosyal diyalog ile gerçekçi bir Şekilde hazırlanmasına vurgu yapar.

HAK-İŞ; Ulusal İstihdam Stratejisi'nin temel unsurlarını; tam istihdamın hedeflenmesi, kalkınma hedefli yatırım planlaması yapılması, sektörel gelişmeler ve ihtiyaçlara uygun politikaların ve işbirliklerinin geliştirilmesi, meslek standartları ve yeterliliklerle uyumlu bir mesleki eğitim sisteminin oluşturulması, pasif istihdam politikalarının güçlendirilmesi, kadınların ve gençlerin işgücü piyasasına girişlerinin desteklenmesi, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve işgücünün niteliğinin artırılması, işte kalite ve verimliliğin artırılması, girişimciliğin ve ekonominin rekabet gücünün geliştirilmesi, gelir dağılımının iyileştirilmesi, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, kayıtdışı ekonominin küçültülmesi ve “düzgün iş”lerin çoğaltılması, başta özörlüler olmak üzere dezavantajlı grupların aktif istihdam politikaları ile desteklenmesi Őeklinde ifade etmektedir.

29.KIDEM TAZMİNATI HAKKI KORUNARAK YENİ GÜVENCELERLE GELİŞTİRİLMELİDİR

HAK-İŞ, Kıdem Tazminatı konusunda istisnasız her bir çalışan için güvence altına alınacak, haksızlıkların, adaletsizliklerin yaşanmayacağı bir sistemin geliştirilmesini talep eder.

HAK-İŞ'in kıdem tazminatı konusunda tavrı açık ve nettir. HAK-İŞ, kıdem tazminatı haklarının garanti edilmesinden yanadır.

HAK-İŞ, çalışanların kıdem tazminatına hak kazanma ve alma konularında sorun yaşadıklarının altını çizer.

HAK-İŞ, kıdem tazminatının alınması konusunda yaşanan sorunların ortadan kaldırılması, uygulanabilir ve sürdürülebilir bir noktaya taşınmasını garanti edecek güçlü bir sistem istemektedir. HAK-İŞ, Kıdem Tazminatı Fonunun tartışıldığı gerçeğinin altını çizer.

HAK-İŞ, kıdem tazminatında mevcut kazanılmış haklarda geriye gidişe neden olacak herhangi bir düzenlemeyi kabul edilemez ve tartışma konusu dahi yapılamaz bulunduğunu teyit eder.

30.ASGARİ ÜCRET SOSYO-EKONOMİK KRİTERLERE UYGUN OLARAK YENİ BİR YAKLAŞIMLA BELİRLENMELİDİR

HAK-İŞ, asgari ücreti sosyal bir ücret olarak değerlendirmekte, gelir dağılımı adaletsizliğini gidermek için kullanılması gereken temel bir sosyal politika enstrümanı olarak kabul etmektedir.

HAK-İŞ asgari ücretteki sorunun ülke gündeminde ne denli büyük bir etkiye sahip olduğunu vurgular. HAK-İŞ, asgari ücretin sosyo-ekonomik kriterlere uygun olarak yeni bir yaklaşımla belirlenmesi ihtiyacının altını çizer.

Asgari Ücret çalışanların ve ailelerinin asgari yaşam standardını sağlamanın bir aracı olarak belirlenmelidir.

HAK-İŞ, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun mevcut yapısının demokratik katılım ve temsile uygun bir hale getirilmesi talebini yinelemektedir.

31.SOSYAL KORUMA SİSTEMİ GÜÇLENDİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, işsizliğin, ekonomik olmanın yanı sıra toplumsal bir sorun olduğuna, işsizliğin gelir yoksunluğu nedeniyle bir yönüyle yoksulluğa yol açarken, diğer yönüyle bireyler üzerindeki olumsuz sosyo-psikolojik etkileriyle sosyal dışlanmaya neden olduğuna vurgu yapar.

HAK-İŞ, oluşturulacak sistemin hedefini, işsizlerin ve gelir yetersizliği yaşayanların yoksulluğunu önlemek ve asgari yaşam standartlarını sağlamak için nakdi yardım yapması olarak tanımlar.

32. DÜZENLİ ASGARİ GELİR YARDIMI SİSTEMİ KURULMALIDIR.

HAK-İŞ, işsizliğin ve yoksulluğun yıkıcı etkilerini azaltma amacıyla ülkemizde bulunmayan Bireysel Düzenli Asgari Gelir Desteği'nin uygulamaya konmasına işaret etmektedir.

HAK-İŞ, bireylerin asgari yaşam standartlarını sağlayacak hak temelli bir "Düzenli Asgari Gelir Desteği" sisteminin kurulmasının, Anayasamızda var olan "sosyal devlet" ilkesinin bir gereği olarak görmekte, Düzenli Asgari Gelir Desteğinin, gelir dağılımı adaletsizliğinin giderilmesinde ve toplumsal huzurun sürekliliğinin sağlanmasında, yoksul bireylerin ötekileştirilmesi yerine sosyal içermesine yardımcı olacağına inanmaktadır.

HAK-İŞ, asgari gelir desteği sisteminin hayata geçirilmesiyle farklı kurumların, farklı kalemler altında yaptığı ödemelerin koordinasyonu ve etkinliği sağlanacağına inanmaktadır.

33. İŞSİZLİK SİGORTASINDAN YARARLANMA KOŞULLARI İYİLEŞTİRİLMELİ VE AMACI DIŞINDA KULLANILMASI ENGELLENMELİDİR.

HAK-İŞ, İşsizlik Sigortası Fonu'nun önemine dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, işsizlik sigortasından yararlanma koşullarının, fonun kuruluş felsefesi ve amacı dışına çıkılmadan iyileştirilmesini, işsizlik ödeneğinin miktarının ve yararlanma süresinin uzatılmasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, İşsizlik Sigortasına ilişkin yapılacak çalışmaların sosyal diyalog çerçevesinde sosyal tarafların görüşlerinin alınarak uzlaşılı ile hayata geçirilmesini vurgulamaktadır.

HAK-İŞ, ayrıca tekelci bir yapıda olan İşsizlik Sigortası Fon Yönetim Kurulu yapısının demokratik katılım ve temsili esas alacak şekilde yeniden düzenlenmesinin gereğine dikkat çekmektedir.

34. MESLEKİ EĞİTİM VE HAYAT BOYU ÖĞRENME FONU OLUŞTURULMALIDIR.

HAK-İŞ, günümüzde mal ve hizmet üretiminde yaşanan hızlı değişimin, rekabet gücünün önemini, üretim süreçlerini teknolojik gelişmeyle doğru orantılı olarak bilgiye bağımlı hale getirdiğini vurgulayarak, nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyacın arttığının altını çizmektedir.

HAK-İŞ, ülkelerin ve işletmelerin kaliteli ürün üretmek uluslararası rekabette üstünlük elde edebilmesi için teknolojiyi anlayan, uygulayabilen, verimli ve kaliteli mal ve hizmet üretebilen işgücüne ihtiyaç duyduğunun altını çizmektedir.

HAK-İŞ, hayat boyu eğitimin önem kazandığı tespitini yapmaktadır. HAK-İŞ, iş gücünün niteliklerinin yükseltilmesi amacıyla yapılan eğitim-öğretim çalışmalarında bireyin sadece mesleğin yapısına ilişkin teknik bilgilerle donatılmasının yeterli

olmadığını vurgulayarak, bireylerin hukuka ve demokratik hak ve özgürlüklere saygılı, iş sağlığı ve güvenliğini öğrenmiş, çevre bilincine sahip ulusal kültür ve değerleri evrensel kültür ile birlikte özümsemiş kişiler olarak yetiştirilmeleri gerektiğinin altını çizmektedir.

HAK-İŞ, bu nedenle Mesleki Eğitim ve Hayat Boyu Öğrenme Fonu oluşturulmasını talep etmektedir

35.GÜVENCELİ ESNEKLİK İNSANA YAKIŞIR İŞ ÇERÇEVESİNDE ELE ALINMALIDIR.

HAK-İŞ, güvenceli esneklik ve çalışma sürelerine ilişkin tartışmaların insana yakışır düzgün iş perspektifiyle gerçekleştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

HAK-İŞ, işsizlikle mücadele çerçevesinde işgücü piyasasına ilişkin sosyal politika önerilerinin sadece “esnek çalışma düzenlemeleri” ekseninde tartışılmasını eksik bir bakış açısı olarak değerlendirmektedir.

HAK-İŞ, yeni esnek çalışma modelleri yerine, mevcut esnek çalışma uygulamalarının örgütlenme, güvence ve sosyal güvenlik boyutunun tartışılması gerektiğine inanmaktadır.

HAK-İŞ, ülkemizdeki esnek çalışma modellerinin “güvence” boyutunun olmadığını, “sosyal güvenlik” bağlantısının kurulmadığının önemine vurgu yapmaktadır.

HAK-İŞ, insana yakışır iş perspektifiyle düzenlenmiş, sosyal güvenlik bağlantısı kurulmuş “**güvenceli esnek çalışma**” modellerinin, işgücü piyasasına girişte zorluklar yaşayan kadınlar ve gençlerin, doğum nedeniyle işgücü piyasasından uzun süre uzak kalan kadınların dezavantajını gidermek amacıyla tam zamanlı istihdama zorunlu bir alternatif olarak değil zorunlu bir “tercih” olarak ve geçici bir araç olarak kullanılabileceğini belirtir.

36.MEVSİMLİK, GEÇİCİ VE KAMPANYA İŞÇİLİK SORUNU ÇÖZÜLMELİDİR.

HAK-İŞ, 5620 sayılı Kanunun hem kamuda geçici işçi çalıştırılmasına büyük bir kısıtlama getirmiş olması hem de 2007 yılına kadar 12 ay çalışma imkanına sahip olan geçici işçilerin çalışma süresini 6 ay ile sınırlandırılması sorunlarına dikkat çeker.

Bu durumda kadrosuz işçiler yılın sadece 5 ay 29 gününde çalıştırılmakta; yılın diğer yarısında işsiz kalmaktadır. Her biri aile geçindiren, çocuk okutan bu işçiler, işsiz kaldıkları dönemde iş bulamamaktadır. Hiçbir işveren, 6 ay sonra ayrılacak kişiyi işe almak istememektedir.

HAK-İŞ, 5620 sayılı Kanundaki 6 ay sınırının kaldırılarak geçici işçilere işin gereği için daha uzun çalışma imkanı getirilmesi konusundaki talepleri doğrultusunda çalışmalarını sürdürecektir.

HAK-İŞ aynı şekilde mevsimlik ve kampanya işçilerin sorunlarının çözülmesinin aciliyetine dikkat çeker.

37. TAŞERONLAŞMA SORUNU ÇÖZÜLMELİDİR.

HAK-İŞ, kamu ve özel sektörde her geçen gün daha da yaygınlaşan taşeron işçilik uygulamasının çalışma hayatının en temel sorunu haline geldiği gerçeğinin altını çizer.

Örgütsüzlüğü, güvencesiz çalışmayı, kayıtdışını, kuralsızlığı tetikleyen, insan onuruna yaraşır düzgün iş tanımını yok sayan taşeron işçilik uygulaması, çalışma hayatının dengelerini bozmakta, ekonomik ve sosyal olarak büyük bir tahribat yaratmaktadır.

HAK-İŞ, taşeronlaşmanın kamu hizmetlerinde verimsizliği beraberinde getirdiğine, hizmet kalitesini düşürdüğüne dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, taşeron işçilik uygulamasına yönelik gerek ILO standartlarına ve gerekse yargı kararlarına uyumun yanı sıra sosyal tarafların önerileri çerçevesinde yeni bir yasal düzenlemeye acil ihtiyaç bulunduğunu vurgulamaktadır.

HAK-İŞ, başta yerel yönetimlerde olmak üzere taşeronlaşmayı teşvik eden politikaların terk edilmesi ve mevcut durumun ıslah edilmesi gerektiğine inanmaktadır.

HAK-İŞ kısa süre önce taşeron işçiler için başlattığı örgütlenme çalışmalarını yaygınlaştırarak arttırma hedefini ortaya koyar. Örgütlenen taşeron işçilerinin de bir an önce toplu iş sözleşmelerinin sonuçlanmasını talep eder.

HAK-İŞ yeni dönemde mevzuatta yapılan taşeron işçiler ile ilgili toplu iş sözleşmesi yapılabilmesini sağlayan yasal düzenlemeleri başlangıç olarak olumlu bulur, yasal düzenlemelerin kapsamının genişletilerek tüm hizmet alım ihalelerini kapsamasının kaçınılmaz olduğunu vurgular.

38. SENDİKALI TAŞERON ÇALIŞANLAR İÇİN ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ HAYATA GEÇİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ taşeron işçilerin bir an önce toplu iş sözleşmelerinin sonuçlandırılması, sürecin kolay, etkin ve sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla taşeron işçiler için bir çerçeve sözleşmesinin acilen hayata geçirilmesini vazgeçilmez görür.

Bu çerçevede HAK-İŞ hükümetin ilgili sosyal taraflarla konuyu ivedilikle görüşüp sonuca bağlamasını talep eder.

39. EMEKLİLİK SİSTEMİNDEKİ EKSİKLİKLERİN VE HAKSIZLIKLARIN GİDERİLMESİ İÇİN ACİLEN GEREKLİ ADIMLAR ATILMALIDIR.

Sosyal Güvenlik Reformu ile adil, kolay erişilebilen, mali açıdan sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması konusunda önemli adımlar atılması amaçlanmıştır.

HAK-İŞ, SSK, Bağkur ve Emekli Sandığının SGK çatısı altında birleştirilmesini önemli bir adım olarak değerlendirmekle birlikte sistemin işleyişinde halen sorunlar yaşandığına dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, yaşlılık aylığı uygulamasında sosyal güvenlik kapsamı bakımından bir eşitlik ve adalet bulunmadığına, eski emekliler ve yeni emeklilere haksızlıklara yol açan çok farklı şekillerde emeklilik aylığı bağlandığına dikkat çeker.

HAK-İŞ, yaşlılık aylığı bağlanmasında bir norm ve standart bütünlüğünün sağlanması konusunda çalışmaların kararlılıkla sürdürülmesini talep eder.

HAK-İŞ, emekli aylıklarına yönelik ciddi artışlar yapılsa da günümüz geçim endekslerinin altında kaldığı tespitinden hareketle emekli aylıklarının asgari geçim standartlarına yükseltilmesini temel öncelik olarak kabul eder.

HAK-İŞ, sosyal güvenlik reformu ile prim gün sayısını dolduran ancak emekli olabilmek için yaşını doldurmayı bekleyen sigortalıların sorunlarına dikkat çeker ve sorunlarının çözümü yolunda adım atılmasını talep eder.

40.ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK GERÇEKÇİ, SÜRDÜRÜLEBİLİR POLİTİKALAR VE EYLEM PLANI HAYATA GEÇİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, ülke nüfusunun ciddiye alınması gereken bir oranını teşkil eden engellilerin insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşama uyumunu kolaylaştırmak için olanak yaratmayı önemli bir toplumsal ve kamusal görev olarak görmektedir.

HAK-İŞ, ülkemizde; engellilerin çalışma hayatına katılımını sağlamayı, ayrımcılıktan uzak, kalkınmanın temeli olan insan kaynağının gelişmesine katkıda bulunacak, engellinin insan hak ve özgürlüklerine, sosyal güvencesine sahip çıkacak, yasal düzenlemeleri eyleme dönüştürecek gerçekçi bir "Engelli Politikası"nın oluşturulması gerektiğini vurgular.

HAK-İŞ, engellilerin işgücü piyasasına girişlerinde ve işe devamlarında yaşadıkları sorunları çalışma hayatımızın ihmal edilmemesi gerektiğinin altını çizer.

HAK-İŞ, engelli bireylerin toplumsal yaşama tam katılımın önündeki her türlü engelin kaldırılmasını ve eşitlik ilkesi gereğince yaşamın tüm alanlarında desteklenmelerini talep etmektedir.

HAK-İŞ, engellilerin durumlarına göre uygun işlere yerleştirilmeleri ve bu işlerde kendilerini geliştirebilmeleri için gerek teorik gerekse de uygulamalı mesleki eğitimin kilit role sahip olduğuna inanır.

HAK-İŞ, mesleki eğitim kurslarının ve istihdam imkânlarının engellilere yönelik olarak düzenlenmesini ve daha etkin kullanılmasını talep eder.

HAK-İŞ, bağlı sendikaları ile birlikte geçmişten bugüne engelli bireylerin sorunlarına yönelik duyarlılık ve sorumluluk bilinciyle çalışmalarına devam edeceğini teyit eder.

41.GENÇLİĞİ DESTEKLEYİCİ VE KUCAKLAYICI SOSYAL POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, bir ülkenin uzun vadeli ekonomik kalkınma potansiyelini belirleyen en önemli zenginliğinin iyi eğitilmiş ve istihdama kazandırılmış genç insan kaynağı olarak yetiştirilmesi gerektiğine inanır.

HAK-İŞ, yeni fikirlere açık, yaratıcı, enerjik, dinamik gençlerin, ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkileyeceğine vurgu yapmaktadır.

Son dönemde gençlerin istihdam imkânlarını geliştirmeye yönelik yapılan düzenlemeleri memnuniyetle karşılayan HAK-İŞ, gençlerin sorunlarını önemsemekte ve incelemektedir.

Bu nedenle HAK-İŞ, gençliğin dinamizmiyle uyumlu, umut ve güven veren, kapsamlı ve bütüncül bir gençlik istihdam politikası oluşturulmasını talep eder.

HAK-İŞ, talep ettiği gençlik istihdam politikasının temel unsurlarını; hızlı teknolojik değişim, uluslararası bütünleşme, artan rekabet ve bilgi ekonomisinin gelecek ihtiyaçlarını dikkate alan bir eğitim sisteminin organize edilmesi, mesleki eğitime olan talebin artırılması, mesleki bilgi, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi, okul-işletme işbirliğinde staj imkânlarının geliştirilerek, gençlerin çalışma hayatı ile tanışmasının sağlanması, genç girişimciliğinin daha etkin politikalarla geliştirilmesi, tarımsal faaliyetlerdeki istihdam olanaklarının gençler açısından cazibesinin artırılması olarak belirlemektedir.

HAK-İŞ, gençliği destekleyici ve kucaklayıcı sosyal politikalar geliştirilmesini talep etmektedir.

HAK-İŞ, iyi eğitilmiş, çalışma hayatına kazandırılmış gençlerin toplumun milli ve manevi değerlerine saygılı; zararlı alışkanlıklardan uzak yetişmiş insan gücü olacağına inanır.

42.SAĞLIK POLİTİKALARI GÜÇLENDİRİLMELİDİR.

Sosyal güvenlik reformu kapsamında hayata geçirilen genel sağlık sigortası ile toplumun hemen hemen her kesiminin sağlık hizmetinden yararlanabilir hale getirilmesi memnuniyet verici olmakla birlikte sistemin aksayan yönleri olduğu da görülmektedir.

HAK-İŞ, sağlık sektöründe yaşanan sorunların sosyal diyalog anlayışı temelinde ele alınarak bütüncül bir anlayışla çözüme kavuşturulması gerektiğine inanır.

HAK-İŞ, sağlık sektöründe yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla altyapı, teknoloji ve insan gücü yatırımlarına daha fazla kaynak aktarılmasını ve sağlık politikalarının güçlendirilmesini talep eder.

43.İŞYERLERİNDE PSİKOLOJİK TACİZ (MOBBİNG)'E KARŞI ÖNLEMLER ARTTIRILMALIDIR.

HAK-İŞ, mobbing olarak adlandırılan “İşyerlerinde Psikolojik Tacizi” çalışanların itibarını ve onurunu zedeleyen, verimliliğini azaltan, işyerindeki iş barışını ve düzenini olumsuz etkileyen önemli bir sorun olarak değerlendirir.

HAK-İŞ, yayınlanmasından memnuniyet duyduğu “İşyerinde Psikolojik Tacizin Önlenmesi” (Mobbing) konulu Başbakanlık Genelgesinin işyerlerinde ilgili bütün taraflarca hassasiyetle uygulanması için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğine vurgu yapar.

Mobbing konusunda farkındalığı artırmak için kapsamlı bir eğitim seferberliği başlatan HAK-İŞ, eğitim çalışmalarına devam etmenin yanı sıra üye sendikalarınınca bağıtlanacak toplu iş sözleşmelerine işyerinde, psikolojik taciz vakalarını önleyici nitelikte hükümler konulmasına özen göstereceğini ifade eder.

44.ÇOCUK İŞÇİLİĞİ İLE MÜCADELEDE YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR İSTIKRARLI BİR ŞEKİLDE DEVAM ETTİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, sağlıklı yetişmiş bir çocuğun gelecekte yaratıcı, üretici ve çok yönlü düşünebilen, bilimsel problem çözme gücü yüksek, etkili iletişim kurabilen, kendisi ve çevresi ile barış içerisinde yaşayabilen, kendisini geliştirmiş mutlu bir yetişkin, hak ve sorumlulukları bilen nitelikli bir vatandaş olacağına inanır.

HAK-İŞ, çocuk işçiliğinin, farklı türleriyle eski tarihlerden beri toplumların sosyal, kültürel ve ekonomik yapıları içerisinde yer alan ve yer almaya devam eden evrensel bir sorun olduğuna vurgu yapar.

HAK-İŞ, ülkemizde çocukların, kentsel alanda sanayi, ticaret, hizmet sektöründe ve göçün etkisiyle sokakta, kırsal alanda ise yoğun olarak tarım sektöründe mevsimlik işçi veya ücretsiz aile işçisi olarak çalıştıklarına işaret eder.

HAK-İŞ, çocuk işçiliğiyle mücadele kapsamında çocuğun eğitimi ve öğretiminin ön plana çıkarılmasını, çocukların hakları konusunda bilgi ve bilinç artırıcı çalışmaların artırılmasını talep eder.

HAK-İŞ, ülkemizde çocuk işçiliği sorununa yönelik yapılan yasal düzenlemelerin tam manasıyla uygulanmamasından kaygı duymaktadır.

Özellikle son yıllarda gelişmekte olan ülkelerde risk altındaki çocukların sayısı artmaktadır. HAK-İŞ, çocuk nüfusun devlet ve toplum için önemli bir toplumsal olgu olduğunun altını çizerek.

HAK-İŞ, sığınmacı çocuklarının her geçen gün ülkemizin her yanına yayılarak risk altındaki çocuklar kategorisindeki sayının artmasından endişe duyar.

Sağlıklı bir toplumun bedensel, ruhsal ve sosyal yönden sağlıklı bireylerden oluşacağına inan HAK-İŞ, risk altındaki çocuklara ya da güç koşullar altındaki çocuklara yönelik yapılacak olan politika önerilerine katkı vereceğinin altını çizerek.

45.GÖÇE ZORLAYAN VE GÖÇÜ BESLEYEN SOSYO-EKONOMİK-POLİTİK SORUNLARLA MÜCADELEDE SİVİL VE TOPLUMSAL İŞBİRLİĞİ OLUŞTURULMALIDIR.

HAK-İŞ, savaş, sosyo-ekonomik-politik sorunlar başta olmak üzere göçü doğuran ve besleyen sorunlar olduğuna dikkat çeker. Bu sorunların sivil ve toplumsal işbirliği ile çözülebileceğine inanır.

HAK-İŞ, Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik önemi, tarihsel geçmişi ve geleceğe dönük aktör rolünün göç profilini her zaman canlı ve güçlü tuttuğuna, bu nedenle sürekli göç alan ve veren bir ülke konumunda olduğuna vurgu yapar.

Türkiye'nin geçmişten bu yana kitlesel göçleri kabul eden bir ülke olduğuna dikkat çeken HAK-İŞ, bu nedenle Türkiye'nin dinamik bir göç politikası geliştirmesi gerektiğini net olarak ortaya koymaktadır.

Son yıllarda Türkiye'nin kitlesel göçlere yaptığı ev sahipliği dünya modeli niteliği taşımaktadır. Ancak Türkiye'nin göç politikası güçlü kurumlara, yasal düzenlemelere, etkin uluslararası sivil ve toplumsal işbirliğine dayalı olmalıdır.

HAK-İŞ, Türkiye'nin kitlesel göçleri yönetecek refleks, yapı ve oluşumları daha da geliştirerek devam etmesine inanmaktadır.

HAK-İŞ göç konusunda kısıtlayıcı, yasaklayıcı, engelleyici, suçlayıcı, dışlayıcı yaklaşımlar yerine insan hakları ve hukukun gereklerine uygun adil ve nitelikli anlayışla kalıcı ve sağlıklı politikalar geliştirilmesinin önemine dikkat çeker.

HAK-İŞ göç konusuna dini, ekonomik ve sosyal kaygılar ile yaklaşılmaması gerektiğine vurgu yapar.

Göçmen konusuna insani ve tarihsel sorumluluk bilinci ile yaklaşan HAK-İŞ, göçmenlerin uyum sorununu en aza indirmek, göçmenlerin yaşam hakkının sosyal ve politik bir yaklaşımla sağlanması ve bu doğrultuda yaşadıkları tüm sorunlarının çözümü için çeşitli önlemler alınmasını istemektedir.

Projeli çalışma kültürünü benimseyen HAK-İŞ, göçmenlerin sorunlarına çözüm üreterek bu çalışmalarını uygulamayı görev sayar.

46.SIĞINMACILAR İÇİN, UYGULANABİLİR, SÜRDÜRÜLEBİLİR ULUSAL VE ULUSLARARASI POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMELİDİR.

Bütün dünyada savaş, ekonomik, politik ve sosyal nedenlerle ülkesini terk etmek zorunda kalan sığınmacılar için uygulanabilir, sürdürülebilir ulusal ve uluslararası politikalar geliştirilmelidir.

Sığınmacılar konusu sosyal, siyasal ve ekonomik boyutu olan bir uyum sorunu ve güvenlik meselesine dönüşmüştür. HAK-İŞ, sığınmacıların sadece temel ihtiyaçlarını karşılamaya dayalı bir politikanın sürdürülemez olduğunu kabul eder. Çünkü

sığınmacılar gittikleri ülkenin ekonomik, sosyal, siyasi ve kültürel hayatlarına aktif olarak katılmaktadır.

HAK-İŞ, sığınmacılar ile yerel halk arasında farklı dil, kültür ve yaşam tarzından kaynaklanan sorunlar yaşandığına dikkat çeker. Bu nedenle sığınmacıların buldukları toplum ile uyumlaştırma faaliyetlerine önem verilmesine vurgu yapar.

HAK-İŞ uyumlaştırma sürecinin başarılı yönetilmesi durumunda uzun vadede Türkiye'nin toplumsal zenginliği ve çok kültürlü yapısının gelişmesine katkı sağlayacağına inanır.

Sığınmacılar konusuna uluslararası toplumun da dahil olmasını, soruna çözüm önerileri getirmesi gerektiğine dikkat çeken HAK-İŞ, uluslararası arenada mali politikalar başta olmak üzere, çözüm odaklı işbirliği politikalarının geliştirilerek etkin bir şekilde hayata geçirilmesini talep eder.

Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği başta olmak üzere uluslar arası kuruluşlar ve batılı ülkelerin sığınmacılar konusunda daha fazla yardımcı olması zorunluluk haline gelmiştir. Bu kesimlerin, sığınmacıların temel ihtiyaçlarını karşılamaktan ziyade eğitim ve sağlık konularında projeler gerçekleştirmesi sorunun çözümüne büyük katkı sağlayacaktır.

HAK-İŞ, tüm göçmen ve sığınmacıların insani bir yaşam sürmeleri için teşkilatı ile birlikte, tüm küresel ve bölgesel mekanizmalarda yer alacak ve bu konudaki çalışmalarını sürdürmeye devam edecektir.

D. HAK-İŞ'İN TÜRKİYE'NİN DEMOKRATİK, SOSYAL, EKONOMİK VE SİYASİ GELİŞİMİNE YÖNELİK YAKLAŞIMLARI

HAK-İŞ, Türkiye'nin Demokratik, Sosyal, Ekonomik ve Siyasi Gelişimine Yönelik Yaklaşımlarını 13 başlık ile tanımlamaktadır:

47.SOSYAL TARAFLAR VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI İLE İLİŞKİLER GELİŞTİRİLMEME DEVAM EDECEKTİR.

HAK-İŞ Konfederasyonu, sosyal taraflar ve sivil toplum kuruluşları ile ilişkilerin geliştirilmesine, birlikte hareket etmeye, ortak çalışmalar yapmaya, ortak platformlar oluşturmaya büyük önem vermektedir.

HAK-İŞ, kendisini de bir sivil toplum kuruluşu olarak tanımlamakta ve bütün sosyal taraflar ile demokratik sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkiler geliştirmenin önemine ve yararına inanır ve bunun gereği olan bütün adımları atar.

HAK-İŞ, sosyal taraflar ve sivil toplum kuruluşları ile geliştirilen ilişkilerini Türkiye'nin demokratikleşme, AB hedefine ulaşma, uluslararası alanda atılımların yapılmasına, Türkiye'nin sosyal ve ekonomik sorunlarının çözümüne katkı sağlayacağına inanır.

48.HAK-İŞ, TÜRKİYE’NİN İHTİYAÇ DUYDUĞU YENİ VE SİVİL ANAYASA İÇİN TÜM KESİMLERİ SORUMLULUK ALMAYA VE GAYRET İÇİNDE OLMAYA DAVET EDER.

HAK-İŞ, yeni, sivil ve demokratik Anayasayı ülkemizin temel ihtiyacı olarak görmektedir.

Yeni, sivil ve demokratik bir anayasa talebi öteden beri HAK-İŞ Konfederasyonunun gündeminde bulunmaktadır.

HAK-İŞ, toplum kesimlerinin katkı ve katılımı ile hazırlanmış millî ve evrensel değerlerin uyumlaştığı, güçlü ve kapsayıcı bir zemin üzerinde yükselen bir anayasanın toplumun ihtiyaç ve beklentilerini karşılayabileceğini düşünmektedir.

HAK-İŞ, yeni Anayasanın, Türkiye’nin yeni ve kalıcı bir toplumsal sözleşmesi niteliğinde olması gerektiğini ifade eder.

HAK-İŞ, Yeni Anayasadan Somut Talep ve Beklentileri olan;

- ✓ Çağdaş bir Anayasa toplumsal dengeyi gözetmelidir.
- ✓ İnsan onurunu muhafaza etmeli ve yükseltmelidir.
- ✓ Anayasa hukukun üstünlüğüne dayanmalıdır.
- ✓ Anayasa çoğulcu bir rejim öngörmelidir.
- ✓ Anayasa katılımcı bir rejim öngörmelidir.
- ✓ Anayasa kişiyi devlet otoritesine karşı korumalıdır.
- ✓ İnanç ve kanaat hürriyeti güvence altına alınmalıdır.
- ✓ Temel siyasi ve idari makamlar arasındaki görev ve yetki tartışmaları modern dünyada kabul görmüş erkler ayrılığı sınırları dikkate alarak çözümlenmelidir.
- ✓ Siyasi hayatta sivil otoritenin üstünlüğü sağlanmalıdır.
- ✓ Yerel yönetimler güçlendirilmeli ve mahalli hizmetlerin karşılanması sağlanmalıdır.
- ✓ Yargı hizmetleri, adaleti en iyi şekilde gerçekleştirecek biçimde yenilenmelidir.
- ✓ Sendikal hakların özüne dokunur ciddi tehdit ve yasaklamalardan kaçınılmalıdır.
- ✓ Sosyal haklar sosyal devlet olmanın gereklerine uygun olarak düzenlenmelidir.

şeklindeki ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilmesi için katkı vermeye devam etmektedir. Bu anlayış çerçevesinde HAK-İŞ, yeni bir anayasanın başarılabilirliğini ortaya koymak amacıyla bir Anayasa taslağı hazırlamayı başarmıştır. HAK-İŞ, önümüzdeki dönemde TBMM'nin yeni bir Anayasayı gerçekleştireceği inancındadır.

49.İNSAN VE EMEK MERKEZLİ BİR “TÜRKİYE SOSYAL MODELİ” GELİŞTİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, ülkemiz çalışma hayatına ilişkin sorunların çözümü, eksikliklerin giderilmesi için bütüncül bir yaklaşımla etkin politikalar ve araçları içeren insan ve emek merkezli bir “Türkiye Sosyal Modeli” geliştirilmesini talep etmektedir.

HAK-İŞ, Türkiye Sosyal Modelinin, politikaların, ihtiyaca yönelik kısa, orta ve uzun vadeli hedef ve eylemleri bir bütün olarak içermesi gerektiğini belirtir.

Bu çerçevede HAK-İŞ, talep ettiği sosyal modelin ilkelerini; temel sosyal haklar, sendika özgürlüğü, grev hakkı, insan onuruna yakışır düzgün işlerin artırılması, aile odaklı asgari yaşam standartlarının garanti altına alınması, sosyal diyalogun kurumsallaştırılması, sağlık, güvenlik, eğitim, mesleki eğitim ve hayat boyu öğrenme ile istihdamı, ekonomik ve sosyal çıkarların korumasında kamunun sorumluluğunun artırılması ve sosyal koruma sistemlerinin güçlendirilmesi, dezavantajlı kesimlerin sosyal içermesinin sağlanması, cinsiyete duyarlı eşitlikçi bir yapıda olması, göçmen ve sığınmacıların uyumlaştırılması gibi konuların oluşturduğunu belirtir.

HAK-İŞ, “adil ve sürdürülebilir sosyal model” önerisini gündemde tutacağını ve bu doğrultuda çalışmalarına devam edeceğini teyit eder.

50.KARDEŞLİĞİ, BARIŞI VE BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜNÜ GÜÇLENDİRECEK DEMOKRATİK SÜREÇLERİN SAĞLANMASINA KATKI VERİLECEKTİR.

HAK-İŞ, Türkiye'nin demokratik gelişiminin ısrarlı ve kararlı bir biçimde sürdürmesi gerektiğine inanmaktadır.

Farklılıkları zenginlik olarak görerek, özgürce birlikte yaşamının şartlarının oluşturulması için güçlü adımlar atılmalıdır. Herkes için bireysel hak ve özgürlükler geniş alanda geliştirilmelidir.

HAK-İŞ, demokrasinin gelişimine ve güçlenmesine katkı sağlayacak olan herkesi ve her kuruluşu halkımızın barış ve refah içinde bir arada yaşaması için sorumluluk almaya davet etmektedir.

HAK-İŞ, her kültürün, her etnik kimliğin, her din ve mezhebin bu ülkede devlet ve toplum güvencesinde eşit ve özgürce yaşamasını istemektedir.

HAK-İŞ, kardeşliği, barışı ve birlikte yaşama kültürünü güçlendirecek demokratik süreçlerin sağlanmasına katkı verecektir.

51.TERÖRÜ BESLEYEN SOSYO-EKONOMİK SORUNLARLA MÜCADELEDE TÜRKİYE'NİN ENTELEKTÜEL KAPASİTESİ İLE SİVİL VE TOPLUMSAL DESTEKTEN YARARLANILMALIDIR.

HAK-İŞ, ülke huzuruna yönelik her türlü tehdit ve terörün iç siyasi, ekonomik, sosyal nedenler ile dış odaklı nedenlerinin incelenmesini ve bunlara yönelik gerekli önlemlerin alınmasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, yaşanan terör olayları ile toplumsal istikrarımızın bozulduğunu, gençlerimiz ve geleceğimiz için harcanması gereken kaynaklarımızın heba edilmeye çalışıldığını, toplumumuzun kardeş kavgasına sürüklenmek istendiğini vurgulamaktadır.

HAK-İŞ, terör saldırılarının, bu ülkenin vatandaşları arasında var olan ve tarihten süzülerek gelen kardeşlik duygularını bozmaya muktedir olamayacağına inanmaktadır.

HAK-İŞ, ülkemizin, devletimizin ve insanlarımızın, alçakça saldırılarla karşı karşıya bırakılmasının, tarihi fırsatların kaçırılmasına neden olduğunu düşünmektedir. HAK-İŞ bu saldırılarla, gelecek nesillere karşı ekonomik, sosyal ve siyasal sorumluluklarımızın gerçekleştirilmesinin engellenmek istendiğine dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, terör sorununun milli bütünlüğümüz ve sosyal bütünleşmemiz üzerinde kırılma noktaları yaratılmadan yok edilmesine işaret etmektedir.

HAK-İŞ, yaşanan tüm olumsuzluklara karşı ülkemizin, özgüveni yüksek, fedakar, çalışkan ve kenetlenmiş olan milletiyle yılmadan kendi yolunda devam edeceğine inanmaktadır.

Terörü, insanlık suçu ve alçakça bir yöntem olarak kabul edilemez bulan HAK-İŞ, şiddeti meşrulaştırıp, kolektif aklı yok eden, bu tehlikeli oyunu aklıselim sahibi herkesin reddetmesi gerektiğine inanmaktadır. Türkiye’de kan ve gözyaşının artık durmasını isteyen sağduyu sahibi herkesin şiddete, teröre ve silaha kararlılıkla hayır demesi gerektiğine vurgu yapmaktadır.

HAK-İŞ, terörle mücadelede devletin evrensel hukuk ve adalet çerçevesinde hareket etmesine işaret etmektedir.

HAK-İŞ ayrıca ülkemizin etrafında artan terör gruplarının varlığının ve terör faaliyetlerinin bertaraf edilmesi gerektiğine dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, terörü besleyen sosyo-ekonomik sorunlarla mücadelede Türkiye’nin entelektüel kapasitesi ile sivil ve toplumsal destekten yararlanılmasının altını çizer.

52. GÜÇLÜ TOPLUM İÇİN AİLE YAPISI DESTEKLENMELİDİR.

HAK-İŞ, “güçlü toplum”un oluşturulmasının temelinde güçlü ailenin bulunduğu inancıyla, ailenin güçlendirilmesi için her türlü sosyal ve ekonomik önlemlerin alınmasının, sosyal politikaların geliştirilmesinin önemine dikkat çeker.

HAK-İŞ aile kurumunun korunmasında önlemlerin alınmasının büyük bir toplumsal ihtiyaç olduğuna inanır.

Ailenin ebeveyn ve çocuklarla birlikte bir bütün olarak asgarî yaşam standartlarını sağlayacak ekonomik ve sosyal politikaların geliştirmesine ve yararına dikkat çeker.

Bu anlamda HAK-İŞ, sosyal koruma sitemlerinin güçlendirilmesi gerektiğine vurgu yapar. HAK-İŞ AB’nin benimsediği sigorta dallarından biri olan ve ailedeki çocuk sayısı ile bağlantılı olarak belirlenen aile yardımı sigortasının mutlaka yeni bir sigorta kolu olarak Türkiye’de uygulanmasını talep etmektedir.

53. KADINA YÖNELİK AYRIMCILIK VE ŞİDDETİN SON BULMASI İÇİN YENİ VE KARARLI ADIMLAR ATILMALIDIR.

HAK-İŞ gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde önemli bir toplumsal sorun niteliğinde olan kadına yönelik şiddeti, insan hakları ihlali olarak değerlendirmektedir.

HAK-İŞ, kadınların hukuki, sosyal, siyasal ve ekonomik statülerinin yükselmesini engelleyen kadına yönelik şiddeti "**münferit**" olarak kabul edilemez bulmaktadır.

HAK-İŞ, kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları çerçevesinde gerek uluslararası yükümlülüklerimiz ve gerekse ulusal mevzuatımızdaki düzenlemeler çerçevesinde ilgili tarafların işbirliği ile kapsamlı çalışmaların hayata geçirilmesini memnuniyetle karşılamaktadır.

HAK-İŞ, kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarının, sosyal paydaşlarla işbirliğine dayalı olarak kadının sosyo-ekonomik durumunun güçlendirilmesine ilişkin aktif ve pasif sosyal politikaların geliştirilmesine, koruyucu hizmetlerin yaygınlaştırılmasına, şiddet mağduru kadınların desteklenmesi ve failerin cezalandırılmasına, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin daha etkili verilmesine, konuya ilişkin erkekleri de içine alan farkındalık ve duyarlılık artırıcı eğitimlere, kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesine, aile yapılarımızı güçlendirici tedbirlerin alınmasına yönelik çok boyutlu olarak kararlılıkla gerçekleştirilmesinin önemine işaret etmektedir.

HAK-İŞ, Türkiye tarafından imzalanan "**Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi**"nin, uygulanmasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, şiddet kültürünün ve biçimlerinin irdelenmesinin, araştırılmasının sorgulanmasının gereğine ve zihinsel bir dönüşüm sağlanmasının önemine dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmalarında tüm kesimleri sorumluluk almaya davet etmektedir.

HAK-İŞ, önümüzdeki dönemde, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile işbirliği yaparak Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele konusunda ortak bir eğitim modülü geliştirerek, geniş şekilde uygulamayı hedeflemektedir.

54.KADIN-ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİNİN SAĞLANMASI İÇİN GEREKEN ADIMLAR ATILMALIDIR.

HAK-İŞ, ülkemizde kadının insan haklarının, kadın-erkek fırsat eşitliğinin tam olarak gerçekleştirilmesini sağlayacak uygun ortamın yaratılması amacıyla, yeni politikalar üretilmesi, uygulama ve izleme mekanizmalarının kurulması ve güçlendirilmesi yönünde son yıllarda artarak devam eden çabaları, yasal düzlemde yaşanan gelişmeleri, "özgürleştirici" dönüşümleri memnuniyetle karşılamaktadır.

Ancak HAK-İŞ atılan tüm adımlara, yapılan yasal düzenlemelere rağmen kadınların eğitim, sağlık, çalışma hayatı başta olmak üzere hayatın her alanında devam eden sorunları bulunduğu dikkat çekmektedir.

HAK-İŞ, ülkemizin kadın-erkek fırsat eşitliğinin “**bir insan hakkı, sosyal adalet ve demokratik temsil sorunu**” olduğu görüşünü toplumsal sisteme yansıtmayı başarması gerektiğinin; ayrıca kadın sorunlarının kapsamlı makroekonomik politikalar ile desteklenmesi ve tüm politikalar ile ana akımlaştırma ile bütünleştirilmesi ihtiyacının altını çizmektedir.

HAK-İŞ; kadınların ekonomik-sosyal- kültürel anlamda güçlendirmek, toplumdaki rol ve statülerini artırmak için;

- ✓ Kadın odaklı hedef ve stratejilerin yer alacağı bu Ulusal Strateji çerçevesinde bir **Kadın İstihdamı Eylem Planı** hazırlanmasını;
- ✓ Kadınlar açısından özellikle genç ve doğum yapan kadınlar öncelenerek; sosyal güvenlik ve güvence boyutu sağlam temellere oturtularak, insana yakışır düzgün iş çerçevesinde tam zamanlı istihdama zorunlu bir alternatif olarak değil zorunlu bir “**tercih**” olarak güvenceli esnek çalışma modellerinin uygulanabileceğini;
- ✓ Çocuk bakım hizmeti sağlayan işyerlerine teşvik verilmesini,
- ✓ Çocuğu olan ailelere ve/veya doğum yapan kadınlara kreş veya bakıcı ücretinin, aile ve sosyal yardım sigortası adı altında ihdas edilecek bir sigorta kolundan karşılanmasını
- ✓ Kadınlar ekonominin talep ettiği işgücü nitelikleriyle donatılması için yaygın eğitim imkânlarının artırılması ve erişim imkanlarının sağlanmasını,
- ✓ Yaygın eğitim faaliyetlerinde çocuk sahibi kadınların çocuk bakım yükümlülüğünü hafifletecek mekanizmaların devreye sokulmasını, ulaşım imkânlarının sağlanmasını, eğitim saatlerinin kadın katılımını artıracak şekilde dizayn edilmesini
- ✓ Ebeveyn İzni düzenlemesinin AB düzeyinde olduğu gibi tüm sosyal tarafların katılımıyla ele alınmasını,
- ✓ Bağımsız özellikle idari ve mali özerk yapıya sahip katılımcı bir **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kurumu** kurulmasını,
- ✓ Kadın girişimcilere ve girişimci adaylarına danışmanlık veren hizmet birimlerinin yaygınlaştırılmasını,
- ✓ Kadınların ücretsiz aile işçisi olarak çalıştıkları tarım sektörüne yönelik **Tarım İş Kanunu** çıkarılmasını talep etmektedir.

HAK-İŞ, kadın sorunlarının tüm dünyada “kadınların insan hakları anayasası” olarak kabul edilen ve Türkiye’nin 1986’dan bu yana taraf olduğu CEDAW Sözleşmesi çerçevesinde ele alınmasının önemine vurgu yapmaktadır.

HAK-İŞ, tüm bu çalışmaların yanısıra “**Zihinsel Dönüşüm Projesi**”nin hayata geçirilmesini talep etmektedir.

HAK-İŞ, kadınların hak ettiği yere gelebilmesi için tüm kesimlerin kadın-erkek fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik bu değişim sürecini destekleyip, sürece katkı vermesi gerektiğine inanmaktadır

55.TOPLUMSAL ÇEVRE BİLİNCİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI, EKOLOJİK DENGİNİN KORUNMASI İÇİN ETKİN POLİTİKALAR GELİŞTİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin yaşadığımız dünyanın gelecekte ciddi çevre sorunları ile karşı karşıya olduğunu vurgulamaktadır.

Dünyada yaşanan çevresel gelişmeler, çevre, su, hava, toprak kirliliği, doğal kaynakların azalması, küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi sorunlar dünyamızı gitgide yaşanmaz hale getirmektedir. HAK-İŞ, çevrenin korunmasını en büyük ve ertelenemez insani sorumlulukları arasında görmekte, bu bağlamda küresel ısınma ve iklim değişikliğine karşı bilinçlenmenin önemine işaret etmektedir.

HAK-İŞ, faydaları yanında çevreye olumsuz etkileri konusunda eleştirilen nükleer enerji hususuna hassasiyetle yaklaşılması gerektiğini düşünmektedir. Nükleer enerjiden yararlanma konusunda ülkelerin, ulusal ve uluslararası kuruluşların azamî sorumlulukla hareket etmesi insanlığın geleceği açısından önem taşımaktadır.

HAK-İŞ, ekolojik dengenin korunması, geliştirilmesi konusunda birey, toplum, devlet ve tüm dünya olarak, ortak bir işbirliğinin ve küresel bir çevre bilincin gerektiğini belirtmektedir.

HAK-İŞ, bütün alternatif enerji kaynaklarının etkin şekilde değerlendirilmesinin gereğine, bu çerçevede çevre ve sosyal yaşam arasında denge kuracak politikalar geliştirilmesine, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği gibi konularda çalışmaların yapılmasına vurgu yapmaktadır.

HAK-İŞ, küresel ısınma ve iklim değişikliği ile çevre ve şehircilik konularında, örgütlü olduğu işyerlerinde, merkez ve taşra teşkilatlarında eğitim ve bilinçlenme konusunda kurumsal gayretleri yanında, diğer örgüt ve kamu kuruluşları ile de işbirliğini artırarak devam edecektir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Yeşil İşler ve iklim konusunda daha kalıcı politikalar izleyerek daha fazla ve daha nitelikli işler üretmeye çalışmaktadır. HAK-İŞ iklim için mücadelenin daha fazla nitelikli işgücü istihdamı, yoksullukla ve sosyal dışlanışlıkla mücadele açısından yepyeni imkanlar ve fırsatlar çıkartabileceğine inanmakta, Yeşil İşler ve iklim konusunda bu tür çalışmalara destek vermektedir.

HAK-İŞ, tüm bu konulardaki sorumluluğunu yerine getirmek için duyarlık içerisinde olacak ve bu konudaki her türlü etkinliğe destek verecektir.

56. GELECEĞİMİZİ TEHDİT EDEN ARAZİ BOZULUMU VE ÇÖLLEŞMEYLE ETKİN MÜCADELE EDİLMELİDİR.

Çölleşme, arazi bozulumu ve kuraklık sorunları küresel bir nitelik taşımakta ve dünyanın bütün bölgelerini etkilemektedir. HAK-İŞ çölleşme ile mücadele etmek, arazi bozulumunu önlemek ve kuraklığın etkilerini hafifletmek için uluslararası ortak bir eyleme ihtiyaç duyulduğuna dikkat çekmektedir.

Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafi konum ve iklim şartları, ülkemizi çölleşme, kuraklık ve arazi bozulumundan önemli biçimde etkilenen bir konuma getirmektedir.

Tarım alanlarındaki çoraklaşma, ormanlık ve mera alanlarındaki tür çeşitliliğinin ve doğal yapının bozulması, yanlış ve amaç dışı arazi kullanımı, tarım topraklarının betonlaşması, toprak kirliliğinin devam etmesi, erozyon ve toprak kaybı; çölleşme, kuraklık ve arazi bozulmasına neden olmaktadır.

HAK-İŞ, geleceğimiz için çölleşme, kuraklık ve arazi bozulumu ile ulusal ve küresel düzeyde mücadele etmeyi görev sayar. Bu amaçla düzenlenen her türlü faaliyete destek veren HAK-İŞ, verdiği desteğin devam edeceğinin altını çizmektedir.

Ekolojik dengenin korunması amacıyla ağaçlandırmanın önemine dikkat çeken HAK-İŞ bu konudaki faaliyetlerini sürdürecektir. Ayrıca HAK-İŞ orman tahribatına son verilmesini, ağaçlandırma çalışmalarının hızlandırılmasını ve orman yangınlarına karşı güçlü tedbirler alınmasını istemektedir.

57. SU VE SANİTASYON KONUSUNDA BİR BİLİNÇ GELİŞTİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, su hakkını savunmanın; insanlığı, uygarlığı ve insanca yaşanabilirliği korumak olduğuna inanmaktadır.

HAK-İŞ, suyu ve sanitasyonu, temel ve devredilemez bir insan hakkı olarak savunmakta ve tüm dünyada suyun piyasalaştırılmasına karşı çıkmakta, su sektöründeki özelleştirmelere karşı mücadele vermektedir.

HAK-İŞ ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde su politikalarının belirlenmesini ve su kaynaklarının korunması için bu politikaların öne çıkarılmasını istemektedir.

Su kaynaklarının verimli kullanılması, suyun israf edilmemesi, ülkemizde ve yeryüzü genelinde su dengesinin bozulmaması, var olan kaynakların iyi ve adil yönetilmesine dikkat çeken HAK-İŞ, su arzı kadar tasarrufa da odaklanılması konusunun altını çizmektedir.

58. HAK-İŞ, GIDA HAKKINI EN TEMEL İNSAN HAKLARINDAN BİRİ OLARAK GÖRÜR.

HAK-İŞ, bireyin yaşaması için gerekli, yeterli ve güvenli gıdaya erişiminin sağlanması konusunun temel insan haklarından biri olduğuna inanır.

HAK-İŞ, tüm insanların her kalite, miktar ve ihtiyaçlarını karşılayacak çeşitlilikte, genetiği bozulmuş, değiştirilmiş, hormonlu ve zararlı maddeler barındırmayan ve kültürlerine uygun gıdaya ya da gıda üretimi için gerekli olan araçlara erişebilmesi gerektiğine vurgu yapar.

HAK-İŞ, gelir dağılımının bozulduğu, mutlak açlık sınırında çok sayıda insanın yaşadığı küremizde gıda hakkının bir insan hakkı olarak kabul edilmesinin ve tüm insanların devamlı ve yeterli gıdaya ulaşımının sağlanması gerektiğine inanır.

HAK-İŞ, insanların çeşitli nedenlerle gıda gereksinimlerini karşılayamamaları durumunda, devletin bu ihtiyaçları karşılamak için sosyal güvenlik ağı oluşturması konusunun altını çizer.

HAK-İŞ, açlık ve yoksullukla mücadele, gıda güvenliğinin ve yeterli beslenmenin sağlanması açısından aile çiftçiliği ve küçük ölçekli çiftçiliğin önemine dikkat çeker.

59.YERLİ KAYNAKLARI ETKİN ŞEKİLDE KULLANMAYI ÖNGÖREN KAPSAMLI BİR ENERJİ POLİTİKASINA İHTİYAÇ VARDIR.

Enerji, bir ülkenin ekonomik ve sosyal gelişiminin en temel ve sürükleyici gereksinimlerinden birisidir. Bu bakımdan, “enerji güvenliği” olgusu, ekonomik güvenliğin ve ulusal güvenliğin yaşamsal unsurlarındandır. Enerji, toplumsal yaşamlarımızı sürdürebilmemiz için gerekli olan hemen tüm süreçler için vazgeçilmez bir girdi olup; sanayi, ulaştırma, konut ve ticarethane alt sektörlerinde kullanılmaktadır.

HAK-İŞ enerjinin önümüzdeki süreçte daha da önemli olacağına, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak ve yerli kaynakları etkin şekilde kullanmayı öngören kapsamlı bir enerji politikasına ihtiyaç bulunduğuna inanmaktadır. Bu kapsamda kaynakların keşfi ve yenilenebilir enerji konusunda daha fazla çalışmaların yapılmasının gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

E. HAK-İŞ’İN KÜRESEL SENDİKAL BAKIŞ AÇISI

HAK-İŞ, Küresel Sendikal Bakış Açısını, 4 başlık altında ortaya koymaktadır:

60.HAK-İŞ, ULUSAL, BÖLGESEL VE KÜRESEL SENDİKAL HAYATTA ÖZGÜN VE DİNAMİK BİR İŞÇİ HAREKETİDİR.

HAK-İŞ, evrensel ve yerel değerleri birleştirdiği ilkelerine dayanarak uluslararası sendikal hareketin anlayışı ve yaklaşımı ile uyumlu bir yaklaşım sergilemektedir. HAK-İŞ bu açıdan ulusal, bölgesel ve uluslararası gündemi ve gelişmeleri doğru ve etkin değerlendirerek atılımcı sendikacılığın adresi olmayı hedeflemekte ve buna uygun adımları atma kararlılığını sürdürmektedir.

Bu çerçevede HAK-İŞ ulusal, bölgesel ve küresel sendikal hayatta özgün ve dinamik bir işçi hareketi olmak için projeli çalışmalarına devam edecektir.

61.HAK-İŞ, ULUSAL VE KÜRESEL SENDİKAL HAREKETLE DAYANIŞMA VE İŞBİRLİĞİNİ ARTTIRARAK ÇALIŞMALARINI DEVAM ETTİRECEKTİR.

HAK-İŞ krizlerin, toplumsal olayların ve sermayenin küreselleştiği bir dünyada, işçi hareketinin, sendikal kurumların da küresel bir tavır ortaya koymalarını kaçınılmaz görmektedir.

İçinde bulunulan süreçte sendikaların sadece yerel mücadele vererek küresel ve bölgesel ölçekteki dirençlerle baş etmesi mümkün değildir.

Bu nedenle HAK-İŞ, sendikaların, uluslararası dayanışmayı ve işbirliğini güçlendirmeyi hedeflemeleri gerektiğine inanmaktadır.

Bu çerçevede HAK-İŞ uluslararası ölçekte "**Emek Diplomasisi**"nin önemine dikkat çeker.

Uluslararası sendikal hareketle aynı dili konuşan ve gereğini yapmaya çalışan HAK-İŞ, genelde küresel ölçekte, özelde ise Avrasya ve Ortadoğu bölgelerini içine alan ülkelerin sendikaları ile başta eşitsizlikler, işsizlik, fakirlik, açlık, zorunlu göç ve sosyal dışlanma ile mücadeleye, çevre katliamlarına, çölleşmeye, savaşlara ve teröre karşı, demokrasinin ve insan haklarının geliştirilmesine yönelik tüm çaba ve girişimde, artan işbirliği ve dayanışma faaliyetlerinde bulunmayı görev bilmektedir.

HAK-İŞ, üyesi olduğu Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ETUC) ve Uluslararası İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ITUC), PAN-Avrupa Bölgesel Konseyi (PERC), Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu Asya-Pasifik (ITUC-AP), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi (AB-KİK) ile bugüne kadar ki etkin işbirliğini ve diyaloglarını, önyargısız, emek diplomasisi anlayışıyla küresel ve bölgesel temelde çeşitlendirerek geliştirme kararlılığı içerisinde.

Emek diplomasisine inanan HAK-İŞ, ülkelerin sendikaları ile yaptığı işbirliklerini arttırarak eğitim başta olmak üzere dayanışmasını arttıracaktır.

62.HAK-İŞ L20 2015 BAŞTA OLMAK ÜZERE ULUSLARARASI KURULUŞ VE SÜREÇLER DOĞRULTUSUNDA HER TÜRLÜ ULUSAL VE KÜRESEL EMEK ÖRGÜTLERİ İLE BİRLİKTE ÇALIŞMALARINI ARTTIRARAK DEVAM ETTİRECEKTİR.

G20 üye ülkeleri global gayri safi milli hasılanın yüzde 85'ini, global ticaretin yüzde 80'ini ve dünya nüfusunun 3'te 2'sini temsil etmektedir. Dünya'da ve Türkiye'de yaşanan ekonomik gelişmeler, krizler ve alınan tedbirler; işçiler başta olmak üzere emeği ile geçinen, üreten tüm kesimleri olumsuz etkilemektedir. Bu gelişmeler çalışma hayatına doğrudan yansımaktadır. HAK-İŞ, G20 Zirvesinde Türkiye'nin tanıtım faaliyetlerine yeni boyutlar kazandırmak yanında, ücretlerin, çalışma ve yaşam koşullarının ve sosyal refah devleti anlayışının ve uygulamalarının arttırılmasına katkı sağlamasına zemin oluşturmasını istemektedir.

Türkiye'nin G20 dönem başkanlığında, çalışan kesimleri temsil etmek ve onların sorunları ve taleplerini gündeme taşımak üzere Emek-20 (L20/Labour-20) oluşturulmuştur.

HAK-İŞ, L20 Türkiye Organizasyon Komitesi'nin bir parçası olarak; en önemli başlığın Sosyal Refah Devleti anlayışı ve uygulamalarının yeniden canlandırılması olabileceğini değerlendirmektedir. Bu yaklaşım doğrultusunda, HAK-İŞ, aşağıdaki L20 ortak önceliklerinin takipçisi olacaktır.

- ✓ Örgütlenme yolundaki engellerin kaldırılması,
- ✓ Taşeron işçinin asıl işçi ile aynı haklara sahip olması,
- ✓ Sağlıklı çalışma ortamları oluşturularak iş kazaları ve meslek hastalıklarının en aza indirilmesi,
- ✓ Ücret kesintileri ile mücadele edilerek ücretlerin milli gelirden aldığı payın artırılması,
- ✓ Sendikal örgütlenme önündeki engellerin kaldırılarak toplu pazarlık kapsamının genişletilmesi,
- ✓ Sosyal refah devleti anlayışı ve uygulamaları ile gelir eşitsizliğinin rehabilite edilmesi,
- ✓ Kayıtdışı çalıştırmanın sonlandırılması,
- ✓ Üretirken çevrenin korunması,
- ✓ Eşitlikçi ve adil bir dünya düzeninin kurulması.

HAK-İŞ, G20 sürecinde olduğu gibi BM başta olmak üzere diğer uluslararası kuruluşların çalışma ve hedeflerine destek vererek Dünyadaki sosyal politikaların gelişmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

63.HAK-İŞ, ULUSAL VE ULUSLARARASI ARENADA MAĞDUR VE MAZLUMLARIN YANINDA OLACAKTIR.

HAK-İŞ, mağdur, mazlum ve yardıma muhtaç olanların yanında olmayı, yardım kampanyaları düzenlemeyi, dayanışma içerisinde olmayı insani ve vicdani bir görev olarak görür.

HAK-İŞ, ulusal ve uluslararası alanda yaşanan doğal afet, savaş, kıtlık vb. nedenlerle, mağdur, mazlum ve yardıma ihtiyacı olanların kurumsal olarak veya çeşitli sivil toplum kuruluşları ile birlikte imkanları ölçüsünde yardım elini uzatmanın önemine dikkat çeker.

HAK-İŞ, ülkemizde, bölgemizde ve küremizde mazlum ve mağdur durumda olanların bizden alacaklı olduğuna inanır. Mazlumlara dil, din ve ırk ayrımı gözetmeksizin yardım kampanyaları düzenlemeyi görev telakki eder.

HAK-İŞ, dünyanın neresinde olursa olsun yardıma ihtiyaç duyan herkesin yanında olma, sıkıntılarını giderme, yaralarını sarma konusunda sorumluluk bilinciyle hareket eder. HAK-İŞ, bugüne kadar birçok ülkede yaptığı bağışlarını arttırarak, ihtiyaç sahiplerinin bulunduğu ülkelerde bu bağışların yaygınlaştırılmasını amaçlar.

HAK-İŞ, yardım faaliyetlerini yerine getirmek amacıyla sendikaları ve tüm teşkilatı ile birlikte açtığı bağış hesabının güçlendirilmesinin ve kampanyalar düzenlenmesinin önemine inanır.

HAK-İŞ, ulusal ve uluslararası arenada mağdur ve mazlumların yanında olacaktır.

F. HAK-İŞ'İN DIŞ POLİTİKA KONULARINA İLİŞKİN YAKLAŞIMI

HAK-İŞ, Dış Politika Konularına İlişkin Yaklaşımlarını 5 başlık ile tanımlamaktadır:

64.TÜRKİYE, DIŞ POLİTİKADA GÜVENİLİR, SAĞDUYULU VE ETKİN YAKLAŞIMINI SÜRDÜRMELİDİR

HAK-İŞ, Türkiye'nin sürdürdüğü bölgesel ve küresel dış politikasını güven kaybına uğramayacak şekilde devam ettirmesine vurgu yapar.

HAK-İŞ, özgürlükçü, katılımcı ve çoğulcu demokrasinin bütün dünyanın ortak ihtiyacı, beklentisi, ortak değerleri ve ortak yaşam düzeni olması noktasında bir uzlaşma ve görüş birliği sağladığının altını çizer.

HAK-İŞ, Türkiye'nin aktif, barışçı ve güvenilir bir ülke olarak bölgesel ve küresel sorunlarla yakından ilgilenmeye, katkı ve katılım vermeye, bölgesel sorunların çözümünde sağduyulu, soğukkanlı kilit ve denge ülke konumunu muhafaza ederek etkin olarak çabalarına devam etmesi gerektiğine inanmaktadır.

HAK-İŞ, Türkiye'nin giderek artan bir ivme ile sürdürdüğü bölgesel ve küresel dış politikasını güven kaybına uğramayacak şekilde uluslararası barışı esas alacak yöntem ve uygulamalarla devam ettirmesine önem verir.

Ukrayna, Doğu Türkistan, Afganistan, Myanmar ile Ortadoğu coğrafyası bugün savaşların, çatışmaların, katliamların arenası haline gelmiştir. Başta Filistin, Irak, Suriye, Yemen, Libya olmak üzere devam etmekte olan iç savaşların bölge halklarının ülkelerinden göç etmelerini ve büyük çoğunluğu Türkiye'de olmak üzere sığınmacı haline gelmelerini doğurması uluslararası toplumun vicdanı için ağır ve onarılması güç bir tahribattır.

HAK-İŞ, başta büyük çoğunluğu Suriyeliler olmak üzere ülkemizin tüm sığınmacılara şefkatle yaklaşmış olmasını ve onların güvenlik, sağlık, barınma, gıda ve diğer ihtiyaçları için farklı illerimizde özel alanlar oluşturmasını önemli görmektedir.

Sürekli kanayan bir yara olan Filistin bir an önce gerçek bağımsızlığına kavuşmalı ve Filistin halkı geleceğini kendinin tayin edeceği bir güvenlik, barış ve huzur ortamına kavuşmalıdır.

HAK-İŞ, "Arap Baharı" olarak başlayan gelişmelerin sonrasında yaşanan darbe ve manipülasyonların bu ülke ve halklarını başka bir kaos ve istikrarsızlığa sürüklemesinin önüne geçilmesinin önemine vurgu yapar.

HAK-İŞ, Türkiye'nin önümüzdeki yüzyılın enerji ve insan kaynaklarının önemli bir potansiyeline sahip bu coğrafyada tarihî sorumluluk ve kardeşlik anlayışı ile hareket etmesinin önemine işaret eder.

HAK-İŞ, bu bağlamda üzerine düşenleri başta Sendikal işbirlikleri olmak üzere yerine getirmeye devam edecektir.

Türkiye barışçı, güvenilir, sağduyulu ve soğukkanlı bir ülke olarak bölgesel ve küresel sorunlarla yakından ilgilenmek, katkı ve katılım vermek durumundadır. Bölgesel

sorunların çözümünde sağduyulu, soğukkanlı kilit ve denge ülke konumunu muhafaza etmeli ve bu konudaki çabalarını artırmalıdır. HAK-İŞ, dünyanın ve bölgemizin, Türkiye'nin bu önceliği ve öncülüğüne ihtiyacı olduğuna inanır.

65.KKTC'NİN BÜTÜNLÜĞÜNÜ VE GÜVENLİĞİNİ TEMİNAT ALTINA ALMAYAN HİÇBİR ÇÖZÜM KABUL EDİLEMEZ.

HAK-İŞ, Türkiye'nin Kıbrıs sorununa ilişkin kapsamlı bir politika geliştirilmesini, adil ve kalıcı bir çözüm bulunmasını talep eder.

HAK-İŞ, Kıbrıs'ta iki halkı eşit kabul eden, iki devlete dayalı bir çözümden yanadır. Kıbrıs'ta çözüme önem ve öncelik vermekle birlikte mevcut durumu geriye götürecek bağlayıcı söylem ve girişimlerden kaçınılmalıdır.

HAK-İŞ, Türkiye'nin aktif dış politikasına denk düşecek şekilde gerek ayrı olarak gerek Kıbrıs'ta muhtemel bir çözümden sonra KKTC'nin güçlendirilmesi konusunda destek ve girişimlerin sürmesine inanır.

HAK-İŞ, KKTC'ye yönelik uluslararası izolasyonların bir an önce kaldırılması için Türkiye'nin aldığı aktif rolün devam etmesi gerektiğini yineler.

HAK-İŞ Kıbrıs'ta yaşanan müzakere sürecinin aktif olmasını, diyalogun canlı tutulmasını medeni olmanın ve güvenin adresi olarak görmekte ve bu durumdan memnuniyet duymaktadır.

Sendikal mücadelenin temel bileşeninin müzakereler olduğunu düşünen HAK-İŞ, farklı çözüm önerilerine rağmen, belli ilkeler çerçevesinde Kıbrıs'ı birleştirecek bir siyasi yapıyı oluşturmanın, müzakerelerin temel hedefi olduğunun farkında olmakta ve bu hedefin önemle altını çizmektedir. Bu hedef doğrultusunda, HAK-İŞ destek vermekte ve desteğini sürdüreceğini ifade etmektedir.

HAK-İŞ, sürdürülen müzakerelere ve iki liderin 11 Şubat 2014 tarihinde imzaladıkları mutabakat metnindeki ilkelere tam destek vermektedir. HAK-İŞ, Kıbrıs'ta, iki halkın eşitliğine dayalı, iki bölge, iki kurucu devletten oluşacak, egemenliğini ve eşitliğini bu iki kurucu devletten eşit olarak alacak, Federal bir çözümü desteklemektedir. Bulunacak çözüm, AB'nin birinci hukuku olmalı ve Türkiye'nin garantörlüğünü içermelidir.

HAK-İŞ, KKTC'nin bütünlüğünü ve güvenliğini teminat altına almayan hiçbir çözümün kabul edilmemesi gerektiğini vurgular.

66.AVRUPA BİRLİĞİ'NE ÜYELİK SÜRECİNİN SAHİPLENİLMESİ DOĞRULTUSUNDA KARARLI ADIMLAR ATILMALIDIR.

HAK-İŞ, Avrupa Birliği üyeliği sürecinde hem Türkiye hem de AB tarafına sorumluluklar düşüğünü, müzakere sürecinin, amacına uygun olarak sorunları öteleyen değil çözen bir anlayışla sürdürülmesi gerektiğini vurgular.

HAK-İŞ, Türkiye'nin üyelik sürecinin neredeyse AB entegrasyonu ile eşit bir yaşa sahip olduğunu ve AB'ye tam üyelik hedefinin gerçekleştirilmesi yönündeki adımların kararlılıkla atılmaya devam edilmesi gerekliliğinin önemini belirtir.

HAK-İŞ, Türkiye'nin her zaman demokratik ve özgür bir Avrupa'nın kurulmasından yana bilinçli bir rol aldığı, Avrupa'nın yeniden şekillenmesine ilişkin kırılgan ve hassas dönemlerinde oynadığı stratejik jeo-politik rolü dikkate alındığında Türkiye'nin tercihlerinin öneminin her zaman hatırlanmaya değer olduğunun altını çizer.

HAK-İŞ, Türkiye'nin AB'ye tam üyelik ile katkı sağlayabilecek birçok ekonomik ve sosyal özelliğe ve potansiyele sahip olduğunu, "kültürel zenginlikte" olduğu kadar, "siyasi cesaret" ve "kolektif iddialar" konularında da AB'ye gerçek "küresel aktör" olma yolunda katkılar yapacağını vurgular.

HAK-İŞ Avrupa'daki sosyal modelin temel unsurlarının, temel hak ve özgürlüklerdeki yüksek standartların altını çizmektedir.

HAK-İŞ, Türkiye'nin sosyal alanlarda gerekli reformları yaparak, AB norm ve standartlarını yakalaması ve toplumsal dönüşümü gerçekleştirmesini temel bir ihtiyaç olarak değerlendirir.

HAK-İŞ, Türkiye'nin AB sürecine yeniden sahiplenme göstererek süreci amaç ve hedefine uygun olarak yürütmesi gerektiğine vurgu yapar. HAK-İŞ, AB'nin Türk vatandaşlarına vize serbestiyetinin bir an önce sonuçlandırmasını talep eder.

HAK-İŞ, AB'nin Türkiye'nin müzakere sürecini durdurmak, hedefinden şaşkırtmak için sürekli farklı nedenler arayışında olmasını kaygıyla izler. HAK-İŞ AB'nin inandırıcılığını kaybetmeyecek şekilde Türkiye politikasını oluşturmasını beklediğini vurgular.

67.19. FASIL BAŞTA OLMAK ÜZERE TÜM FASILLARIN GECİKMEDEN MÜZAKEREYE AÇILMASI İÇİN GEREKLİ ADIMLAR ATILMALIDIR.

HAK-İŞ, Türkiye'nin açılış kriterlerini yerine getirdiği Sosyal Politika ve İstihdam konulu 19. faslın bir an önce müzakereye açılmasını talep etmektedir. HAK-İŞ, Türkiye'nin başta sosyal alanda olmak üzere hala önemli eksiklikleri bulunduğu bilinciyle, Türkiye'nin siyasî alandaki reformlarına paralel olarak sosyal reformlarına da ağırlık vermesi gerektiğine inanmaktadır.

Türkiye'nin faslın görüşülmesini erteleme bahanesiyle ortaya koyduğu ve siyaseten Avrupa Birliği'nin de rezerv koyduğu bütün başlıklar müzakereye açılmalıdır.

HAK-İŞ, hem AB'nin hem de Türkiye'nin fasılların her birini eşdeğer görmelerini bekler. Tarafların fasılları, siyasi rezerv konusu yapmasını, müzakereye açılmalarının farklı pazarlıkların konusu yapmalarını, tahmini tam üyelik hedef tarihine ilişkin senaryolara göre takvimlendirmelerini kaygıyla karşılar. HAK-İŞ, tarafların fasıllar üzerinde hiçbir ayırım yapmadan müzakereye açmasını ister.

HAK-İŞ, 19. Fasılın açılmasının Türkiye'nin sosyal gelişme sürecini hızlandırması için önemli bir eşik olacağını düşünmektedir. 19. Fasıl müzakerelerinin sosyal diyalogu ve daha iyi politika arayışlarını tetikleyeceğine inanmaktadır.

68. İSLAM ÜLKELERİ VE TÜRK CUMHURİYETLERİ İLE OLAN İLİŞKİLER YENİ DİŞ POLİTİKA DİNAMİKLERİNE UYGUN BİR ŞEKİLDE GELİŞTİRİLMELİDİR.

HAK-İŞ, İslam ülkeleri arasındaki uluslararası kuruluşların, üye ülkelerin gelişmesinin, Dünya politikalarında rol oynamasının bir göstergesi olarak görür.

HAK-İŞ, İslam ülkeleri organizasyonlarının daha da geliştirilmesini ve sorunların çözümü için etkin platformlar haline getirilmeleri noktasında adımların atılmasının bir ihtiyaç olduğunu vurgular.

HAK-İŞ, bu organizasyonları İslam ülkeleri içinde ve arasında süren, artan kaos, çatışma, savaşların sonlandırılması ve toplumsal gelişmenin sağlanması için rol oynamaya, politikalar, projeler üretmeye ve uygulamaya davet eder.

HAK-İŞ, İslam Kalkınma Örgütü, D-8 gibi İslam ülkeleri arasındaki teşkilatların sosyal boyutlarının geliştirilmesinin önemine dikkat çeker.

HAK-İŞ, Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleri ile daha yakın işbirliği perspektifinin zayıflatılmasına izin vermeden toplumları birbirine yakınlaştırarak politikaların geliştirilmesini ister.

HAK-İŞ, Türk Cumhuriyetleri sendikaları ile işbirliğinin geliştirilmesini, ülkeler arasındaki toplumsal yakınlaşma ve gelişmenin bir aracı olarak görür.

HAK-İŞ, İslam ülkeleri ve Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerin yeni dış politika dinamiklerine uygun bir şekilde geliştirilmesi gerektiğinin altını çizer.